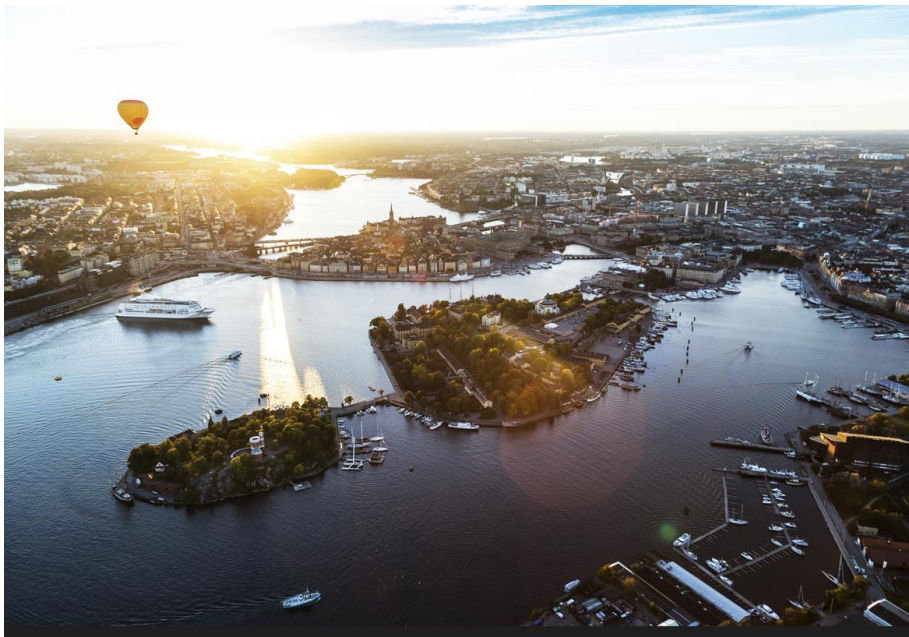

**STOCKHOLMS
STADSHUS AB**
En del av Stockholms stad

Sid. 1 (39)
2023-05-15

Utfallsrapport Tertianal 1 2023 Stockholm Vatten och Avfall AB

Stockholms Stadshus AB	Org.nr 556415-1727			
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	E-post
105 35 STOCKHOLM	Stadshuset, 3 tr.	08-508 290 00	08-509 290 80	info@stadshusab.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Analys av ekonomisk utveckling	5
Resultatsammanställning, investeringar & övrigt	5
Analys	5
1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	23
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	23
2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	24
2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	30
2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	31
2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	31
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	34
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	34
3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	35
3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	36
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	37
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	38
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	39
3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	39

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall har ett viktigt samhällsuppdrag - Tillsammans ansvarar bolaget för stadens avfallshantering, leverans av dricksvatten och ett renat avloppsvatten.

Inom ramen för bolagets viktiga uppdrag arbetar bolaget kontinuerligt med förbättringar, svarar upp mot ställda krav och höjda ambitionsnivåer. Några exempel på detta är den första biolinjen som tagits i bruk inom Stockholms framtida avloppsrening, tunneln har kommit drygt halvvägs och Nya Östbergatunneln är påbörjad. Inom Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) är samtliga delprogram igångsatta. Därtill kan de lokala åtgärdsprogrammen läggas, Resursutvinning Stockholm som är en bra bit på väg, returpappersinsamlingen, matavfallsobligatoriet och tolv stycken entreprenörsbyten med goda reklamationsnivåer som andra exempel på vad bolaget tillsammans åstadkommer i samverkan både internt och även med andra förvaltningar och bolag.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att utveckla och anpassa bolagets organisation så att den svarar mot uppdraget och kraven. Bolaget fortsätter att satsa på det gemensamma ledarskapsutvecklingsprogrammet. Under en tvåårsperiod ska samtliga chefer och ledare gå programmet som ett led i att utveckla ledarskapet på Stockholm Vatten och Avfall.

På grund av det rådande ekonomiska läget med högt ränteläge och hög inflation råder ett stort fokus på ekonomin och bolaget arbetar med att uppnå en god kalkylsäkerhet i projekten. Andra viktiga områden avser arbetet med prognossäkerhet och kostnadsuppföljning i projekten samt hållbarhet och cirkulärt byggande. Bland annat har det genomförts miljörevision i tre projekt och nu ligger fokus på att sprida kunskap och förändra rutiner och arbetssätt utifrån lärdomarna.

Vidare har bolaget under första tertialet kommit i mål med och skickat ut förfrågningsunderlaget för ett av bolagets viktigaste ramavtal, schakt- och röranläggningsarbeten, där det pågår upphandling. Ramavtal för tekniska konsulter och projektering ska vara på plats under hösten och arbete med att implementera detta med alla leverantörer kommer vara prioriterat. Även arbetet med kategoristyrning pågår fortsatt för att nå en effektiv och mer hållbar affär.

På uppdrag från Stockholms stad har bolaget under perioden startat upp ett arbete med att ta fram en krigsorganisation och krigsplan, se avsnitt *3.5 Hög beredskap och stark rådhighet ska råda i alla verksamhetsområden*.

Avfallsverksamheten

Ett intensivt arbete avseende övertagandet av förpackningsansvaret pågår i projektform. Under perioden har sju arbetsgrupper varit igång parallellt, riskanalys är genomförd och kravspecifikationer till upphandlingar är genomförda. Övertagande av förpackningsansvaret påverkar även många resurser från bolagets styr- och stödverksamhet.

I april genomförde bolaget ett avtalsbyte på insamlingen av hushållsavfall via mobil sopsug helt utan driftsstörningar.

Den 1 januari 2023 infördes den andra delen av obligatorisk matavfallssortering där samtliga hushåll samt övriga verksamheter omfattas. Den 30 januari påbörjades leveranser av matavfallskärl till villor, vilket föregicks av en bred informationsinsats. Bland flerbostadshus har drygt 1 000 nya hämtställen tillkommit under årets första tertial vilket motsvarar en ökning på cirka 12,5 procent.

Arbetet med framtagande av ny avfallsplan har påbörjats. Arbetet med revidering av delmål

pågår inom bolaget och kommer att utvidgas till workshops med förvaltningar och bolag innan sommaren. Den stadsövergripande uppföljningen av nuvarande avfallsplan pågår. Samtliga av stadens förvaltningar och bolag har kontaktats för att bidra till uppföljningen.

Arbetet med revidering av stadens avfallsföreskrifter har påbörjats bland annat med hänvisning till ändringar i avfallsförordningen och införande av kommunalt insamlingsansvar för förpackningar.

Projektet Resursutvinning Stockholm löper enligt plan och anläggningen planeras att tas i drift och överlämnas till förvaltningen under kvartal tre, 2024. Arbetet pågår utanför projektet gällande förberedelse inför projektets överlämnande till förvaltning; framtagande av driftavtal och underlag till upphandling av återvinning av de utsorterade fraktionerna matavfall, plast och metall. Under första kvartalet 2024 påbörjas testkörning av anläggningen. Testerna kommer pågå i cirka ett halvår och ska genomföras i tre steg; funktionstester, driftsättning och provdrift.

Många insatser pågår för att kommunicera om avfallssortering. Skyltningen av sopbilar uppmuntrade under tidig vår till sortering av matavfall och från senvåren till platsortering. I sociala kanaler och nyhetsbrevet "Hållbart Stockholm" informerar bolaget kontinuerligt invånarna i Stockholm.

Vatten och Avloppsverksamheten

Verksamheten innefattar produktion och leverans av dricksvatten samt avledning och rening av avloppsvatten.

Underhållsplaner, projekt och renoveringsåtgärder följer i stort de tidsplaner som är satta. En av utmaningarna på vattenverken är att starta upp fler projekt och åtgärder inom elkraft där flera ställverk och väsentliga delar behöver byggas om för att säkra elkraftförsörjningen. Utmaningarna finns både i att genomföra åtgärder under pågående drift samt i den stora kompetens- och resursbrist som finns i Sverige inom bland annat elkraftsområdet.

Rekrytering av kritiska kompetenser är en utmaning inte bara inom elkraftsområdet utan även inom exempelvis processingenjörer, maskintekniker, automation och instrument med flera. Som ett led i att både stärka attraktiviteten vid rekrytering men även för att behålla kompetens arbetar bolaget med en kompetenstrappa för särskilda roller. Kompetenstrappan syftar till att tydliggöra kompetensen och användas för intern utveckling av medarbetarna samt visa på olika karriärvägar. Trots detta ser bolaget stora utmaningar inom vissa grupper, framförallt avseende möjligheten till att rekrytera seniora medarbetare där konkurrensen idag är större då flera av bolagets systerorganisationer står inför liknande utmaningar med att bygga ut och bygga om sina anläggningar.

På avloppssidan fortgår SFA-projektet med en rad aktiviteter i Henriksdal. Utmaningen framöver är framförallt driftsättningen där stora och komplexa anläggningsdelar ska driftsättas och lämnas över till anläggningen. Resursplanering har påbörjats men behöver intensifieras framöver för att möta kommande behov från projektet under 2024 och framåt.

På dricksvattensidan pågår ett antal större aktiviteter inom ramen för Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV) där bland annat de nya kolfiltren på Lovö successivt tas i drift. Stort fokus under året är förutom utbyggnation utredningar för att möta nya dricksvattendirektivet som träder i kraft 2026. Största utmaningen här är gränsvärdena för PFAS4 där det i Mälaren generellt är högre halter än kommande gränsvärde. Utredningar för att möta kommande krav, på kort och långsikt sikt, pågår men är resurskrävande och tar tid att implementera.

Inom kvalitet och miljö pågår arbeten med att utveckla LIMS (labbdatasystem) även för avloppslaboratoriet samt att ta hand om de förbättringsförslag och avvikelser som SWEDAC lämnat vid sitt besök på dricksvattenlaboratoriet. Inom uppströmsarbetet på avloppssidan har under perioden tillsyn genomförts på större infrastrukturprojekt, industrier och företag. Då silver har ökar planeras det för att genomföra en källspårning av detta då ytterligare förhöjda halter kan bli en begränsande faktor för spridning av avloppsslam på åkermark.

Bolagets Tvättmonsterkampanjen har genomförts och blivit väl emottagen. Inom uppströmsarbetet på dricksvattensidan har stort fokus varit på PFAS i råvattnet både i Mälaren och i Borsnjön. Borsnjön, bolagets reservvattentäkt, är av stor vikt och uppvisar betydligt lägre halter än i Mälaren vilket visar på vikten av ett gott vattenskydd.

Bolaget har uppfyllt målet att producera dricksvatten som är hälsosamt och rent samt att rena avloppsvatten enligt gällande tillstånd.

Analys av ekonomisk utveckling

Resultatsammanställning, investeringar & övrigt

Resultatsammanställning

Nyckeltal	Utfall	Budget	Prognos
Omsättning	1 204 640	1 199 250	
Personalkostnader	-222 033	-229 644	
Rörelsekostnader	-699 235	-676 244	
Avskrivningar	-178 179	-206 953	
Finansnetto	-99 219	-119 946	
Resultat efter finansnetto	6 698	-31 764	

Investeringar

Nyckeltal	
Summa investeringar	1 174 454

Övrigt

Nyckeltal	
Antal anställda	731
Balansomslutning	28 539 813

Analys

Koncernen Stockholm Vatten och Avfalls prognos 1 för 2023 redovisar ett resultat efter finansnetto för koncernen om - 199 miljoner kronor. Investeringar för 2023 förväntas öka något jämfört med budget och landa på 4 450 miljoner kronor främst hänförligt till rådande utveckling på index i större entreprenader och inom SFA.

Resultat efter finansnetto i prognos 1 2023 är lägre än budgeten som beslutades under hösten 2022, vilket främst beror på rådande världsläge med ökade kapitalkostnader (stigande räntenivåer), oförutsedd entreprenad kostnad samt ökade priser och indexrelaterade kostnader. Intäkter från VA verksamheten är något lägre än budget hänförlig till tidigare antaganden om konsumtion och befolkningstillväxt.

Utfall tertial 1 (T1) med resultat om 7 miljoner kronor är högre än budget för perioden. Högre resultat trots lägre VA intäkter första tertialet och högre priser och indexrelaterade kostnader, vilket främst beror på lägre upparbetning av driftkostnader och lägre räntekostnader första tertialet vs årets kommande räntor.

Resultaträkning

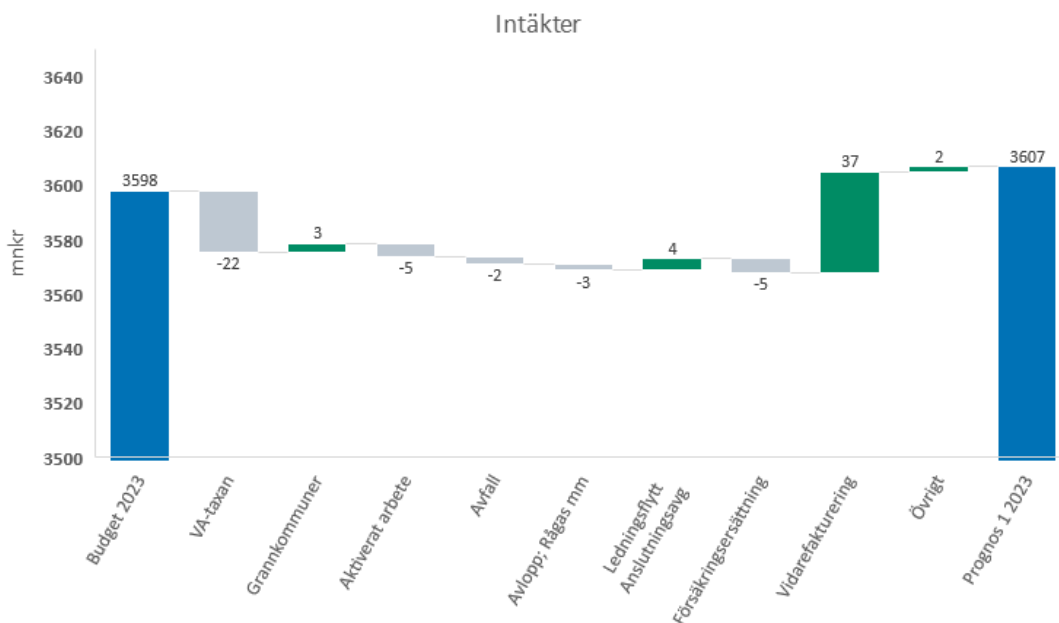
Bolagets resultat efter finansnetto för helåret uppgår i prognos 1 (P1) 2023 till -199 miljoner kronor att jämföra med -137 miljoner kronor i budget. Resultatet är 62 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen består främst av ökade kostnader i rådande läge såsom entreprenad- och fastighetskostnader och räntekostnader samt lägre VA intäkter.

Utfall i tertial 1 (T1) uppgår till 7 miljoner kronor att jämföra med -32 miljoner kronor i budget för perioden. Utfallet med lägre VA intäkter och högre fastighetskostnader kompenseras av lägre upparbetning för entreprenader, konsulter, inhyrd personal och personal. Även lägre kapitalkostnader där räntor dock förväntas öka för kommande period.

(mnkr)	januari-april			helår		
	2023 Utfall	2023 Budget	jmf mnkr	2023 Prognos 1	2023 Budget	jmf mnkr
Taxebaserade intäkter	932	951	-19	2 847	2 866	-19
Övriga intäkter	232	199	33	623	590	33
Summa externa intäkter	1 164	1 150	14	3 470	3 456	14
Aktiverat arbete	40	49	-9	137	142	-5
Summa intäkter	1 204	1 199	5	3 607	3 598	9
Varor/Material/Kemikalier	-56	-49	-7	-146	-136	-10
Entreprenadkostnader	-329	-349	20	-1 119	-1 103	-16
Fastighets- och lokalkostnader	-49	-38	-11	-132	-118	-14
IT-kostnader	-25	-30	5	-86	-88	2
Energikostnader	-70	-70	0	-192	-188	-4
Skadeståndskostnader	-10	-5	-5	-20	-15	-5
Konsultarvoden	-43	-51	8	-157	-149	-8
Inhyrd personal	-16	-19	3	-47	-48	1
Personalkostnader	-222	-229	7	-667	-680	13
Övriga externa kostnader	-99	-64	-35	-238	-199	-39
Summa driftkostnader	-921	-906	-15	-2 807	-2 724	-83
Driftresultat	283	293	-10	800	874	-74
Avskrivningar/Rearesultat	-177	-205	28	-591	-633	42
Finansnetto	-99	-120	21	-408	-378	-30
Summa kapitalkostnader	-276	-325	49	-999	-1 011	12
Resultat efter kapitalkostnader	7	-32	39	-199	-137	-62
Investeringar	1 175	951	224	4 450	4 250	200

Intäkter P1 2023 (helår)

Intäkterna förväntas bli 9 miljoner kronor högre än budget på helåret, vilket motsvarar en ökning med 0,2 procent. Verksamheten prognosticerar lägre taxebaserade intäkter från VA verksamheten men reduceras av den största enskilda posten vilket är vidarefakturerade intäkter som motsvaras av samma driftkostnad.

VA-verksamhetens taxeintäkter minskar med 22 miljoner kronor i jämförelse med budget. Konsumtionsmönster ser ut att ha ändrats och befolkningstillväxten är lägre än budgeterade nivåer (0,5 procent i budget vs 0,0 procent i prognosen). Första tertialets volymnedgång tas med i helårsprognosen. Bolaget följer utvecklingen och fortsätter nedgången kan det påverka årets intäkter ytterligare.

Grannkommunsintäkter förväntas bli marginellt högre än budget. Lägre volymer inom vatten som kompenseras av högre volymer inom avlopp. Även grannkommunernas prognos påverkas negativt av ändrat konsumtionsmönster främst på vattensidan.

Aktiverat arbete minskar, 5 miljoner kronor, med färre nedlagda timmar på projekt hänförligt till senare rekryteringar till investeringsprojekt.

Avfallsavdelningens intäkter är netto marginellt lägre än budgeterat. Taxebaserade intäkter från hämtningar hos villaverksamheten minskar men kompenseras av ökade intäkter från hämtning av mat- och restavfall.

Intäkter från försäljning av rågas minskar hänförligt till lägre volymer men kompenseras delvis av högre intäkter på industriavloppstaxan med periodiseringar från 2022.

Flytt av ledningsnät på exploateringsfastigheter och anslutningsavgifter prognostiseras bli något högre än budgeterat främst som en effekt av aktiverade projekt i slutet av förra året.

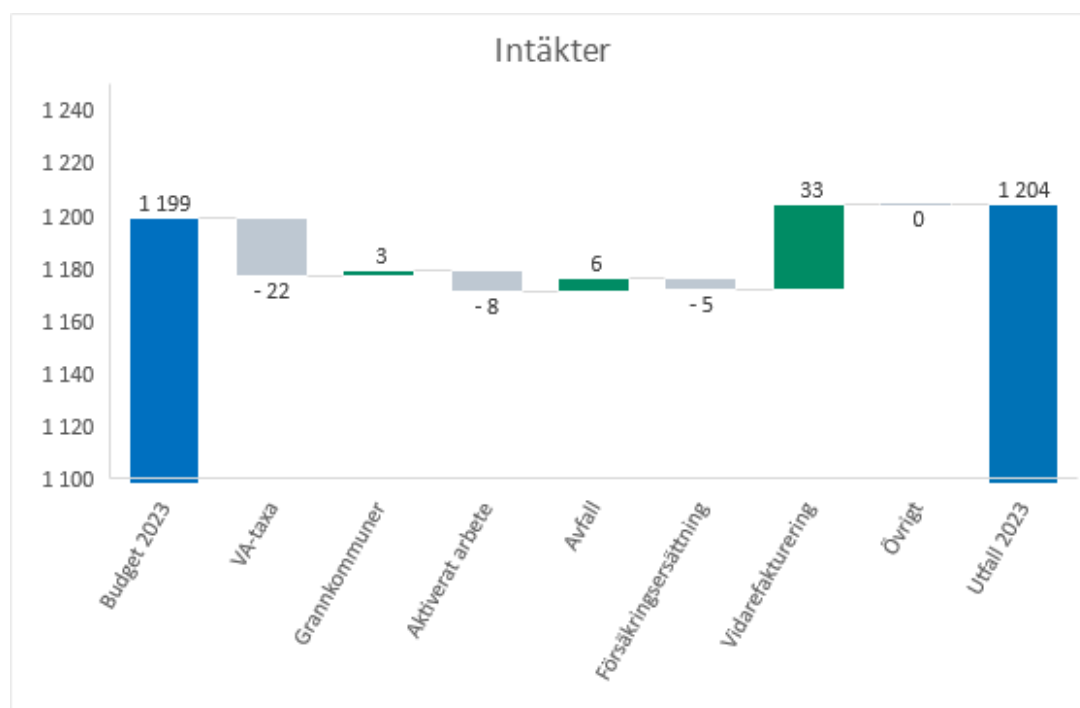
Skadeersättning är lägre än budget efter förändrade förutsättningar gällande bolagets och stadens försäkringar. Försäkringsintäkt, om 5 miljoner kronor, som reserverades för 2022 kommer troligtvis inte att utbetalas varför upplösning sker i prognosen för 2023.

Vidarefakturerade kostnader prognosticeras bli 37 miljoner kronor högre (har motsvarande kostnadsökning) hänförligt till bidrag för biogas produktion till Scandinavian Biogas Fuels (33 miljoner kronor) samt sjöfällning Drevviken (4 miljoner kronor).

Övriga intäkter marginellt högre än budget.

Intäkter T1 2023 (januari-april)

Intäkterna för tertial 1 är 5 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket motsvarar en ökning med 0,4 procent. Verksamheten har lägre taxebaserade intäkter från VA verksamheten under första tertialet men reduceras av den största enskilda posten vilket är vidarefakturerade intäkter som motsvaras av samma driftkostnad.

VA-verksamhetens taxeintäkter är lägre med 22 miljoner kronor. De första månaderna påverkas av en lägre befolkningstillväxt samt konsumtionsmönster ser ut att ha ändrats.

Grannkommunsintäkter är marginellt högre än budget med 3 miljoner kronor, vilket beror på lägre volymer inom vatten men som kompenseras av högre volymer inom avlopp.

Aktiverat arbete är lägre än budget, 8 miljoner kronor, med färre nedlagda timmar på projekt på grund av senareläggningar och mer tid nedlagd på driftprojekt istället.

Avfallsavdelningens intäkter är 6 miljoner kronor högre än budgeterat, varav taxebaserade intäkter är högre med 4 miljoner kronor. Taxebaserade intäkter från hämtningar hos villaverksamheten minskar kraftigt i samband med matavfallsobligatoriet, men kompenseras av ökade intäkter från hämtning av mat- och restavfall.

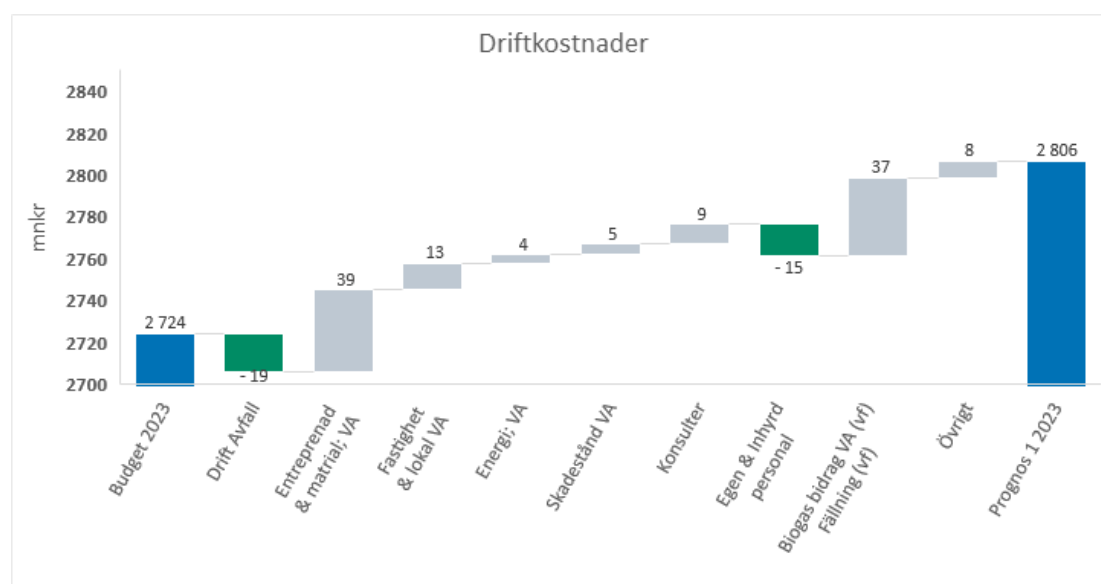
Skadeersättning är 5 miljoner kronor lägre än budget efter förändrade förutsättningar gällande bolagets och stadens försäkringar.

Vidarefakturerade kostnader är 33 miljoner kronor högre med bidrag till SBF (33 miljoner kronor) för biogas produktion (har motsvarande kostnadsminskning).

Övriga intäkter är i linje med budget.

Driftkostnader P1 2023 (helår)

Driftkostnaderna ökar med 83 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en ökning med 3,0 procent. Bolaget prognostiserar ökade kostnader för entreprenader, kemikalier och fastighetskostnader som följd av rådande läge samt oförutsedd entreprenadkostnad för saneringsarbete Bromma Mälaren. Största negativa avvikelse är vidarefakturerade kostnader som motsvaras av samma intäkt.

Driftskostnader för Avfall är 19 miljoner kronor lägre än budgeterat främst hänförligt till ökade kostnader för påsar och kärl för matavfallet (obligatoriet) med ökade volymer som dock kompenseras av lägre entreprenadkostnader. Entreprenadkostnaderna är lägre främst tack vare den borttagna förbränningskatten (1 januari 2023), lägre kostnader för OM (organistiskt material). Å andra sidan högre index på driftkostnader och ökat behov av reparationer på våra återvinningscentraler.

Entreprenadkostnader och materialkostnader inom VA ökar med 39 miljoner kronor. Största avvikelserna är oförutsedd tidigareläggning av saneringsarbeten i Mälaren, vid anläggningen i Bromma, 35 miljoner kronor som även förväntas kosta motsvarande nästa år. Mindre justeringar i prognosen för högre kemikaliekostnader och entreprenadkostnader i rådande världsmarknadsläge.

Fastighet- och lokalkostnader ökar med 13 miljoner kronor hänförligt till exempelvis indexering av hyror och högre kostnader för reparation och underhåll.

Energikostnaderna är högre än budgeterat främst på grund av högre elpriser och ny betalningsmodell samt något högre fjärrvärmekostnader.

Skadeståndskostnader är högre, med 5 miljoner kronor, hänförligt till de kraftiga regnen 2021, hänförligt till ärenden som preciserats under 2023 har ett högre utfall än estimat i samband med tidigare bokslut. Osäkerhet råder om första månadernas trend kommer hålla i sig. Bolaget följer utvecklingen och följer kommande månaders utfall noga.

Konsultkostnaderna ökar med 9 miljoner kronor, främst hänförligt till satsningar på nytt projektverktyg, större behov inom SFV, projektberedning exploatering samt ökat konsultbehov för utveckling av finansiell uppföljning och prognostisering.

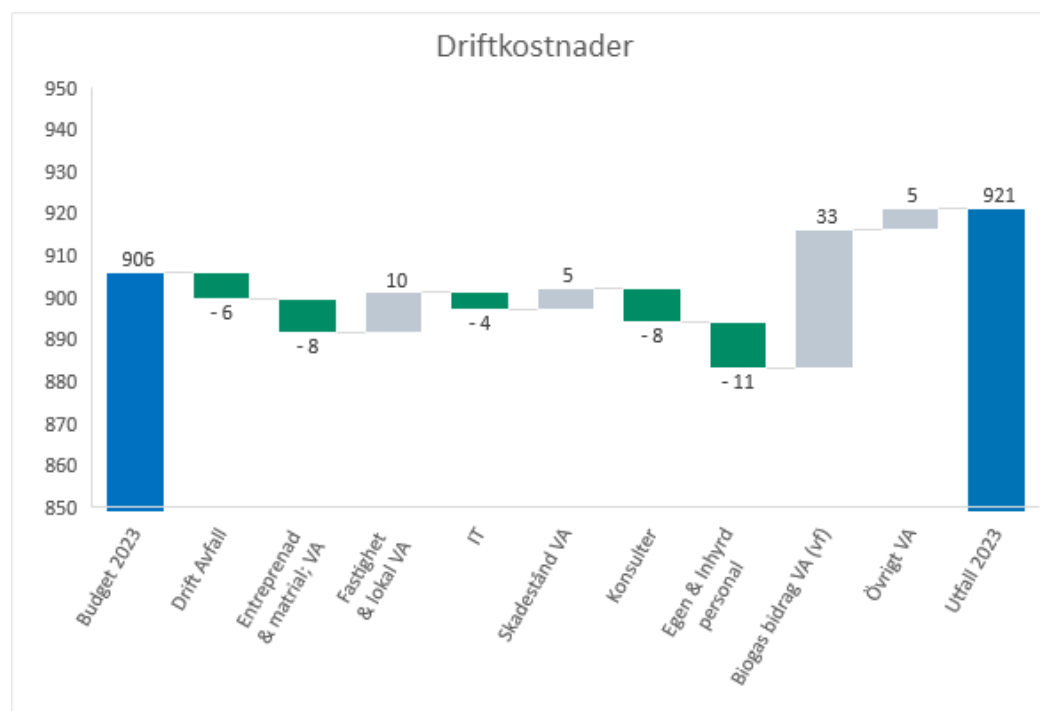
Kostnaderna för egen och inhyrd personal prognostiseras 15 miljoner kronor lägre än budgeterat tack vare senareläggning av rekryteringar men även tillsättning av vakanser och tjänstledigheter.

Vidarefakturerade kostnader är 37 miljoner kronor högre än budgeterat vilket motsvaras av en likvärdig intäkt, se ovan.

Övriga kostnader är högre än budget med netto 8 miljoner kronor.

Driftkostnader T1 2023 (januari-april)

Driftkostnaderna för tertial 1 är 15 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket motsvarar en ökning på 1,7 procent. Störst avvikelse är vidarefakturerade kostnader med motsvarande intäkt.

Driftskostnader för Avfall är netto 6 miljoner kronor lägre. Kostnader för påsar och kärl för matavfallet (obligatoriet) ökar med ökade volymer men kompenseras av lägre entreprenadkostnader. Entreprenadkostnaderna är lägre främst tack vare den borttagna förbränningskatten (1 januari 2023) samt lägre kostnader för OM (organiskt material).

Entreprenadkostnader inom VA är lägre för första tertialet än budget med 8 miljoner kronor främst hänförligt till lägre upparbetsgrad inom entreprenader.

Fastighet- och lokalkostnader ökar med 10 miljoner kronor hänförligt till exempelvis indexering av hyror och högre kostnader för reparation och underhåll.

IT-kostnader är lägre än budgeterat hänförligt till lägre upparbetsgrad än budgeterat samt lägre kostnader för licenser.

Skadeståndskostnaderna för första tertialet är 5 miljoner kronor högre på grund av retroaktiva kostnader för skyfallen 2021.

Konsultkostnader är 8 miljoner kronor lägre hänförligt till periodiseringseffekter jämfört med budget.

Egen och inhyrd personal är 11 miljoner kronor lägre tack vare senareläggning av rekryteringar, tjänstledigheter samt timing av utbildningskostnader.

Vidarefakturerade kostnader är 33 miljoner kronor högre än budgeterat vilket motsvaras av en likvärdig intäkt, se ovan.

Övriga kostnader är 5 miljoner kronor högre.

Kapitalkostnader

(mnkr)	januari-april			helår		
	2023	2023	jmf	2023	2023	jmf
	Utfall	Budget	mnkr	Prognos 1	Budget	mnkr
Avskrivningar/Rearesultat	-177	-205	28	-591	-633	42
Finansnetto	-99	-120	21	-408	-378	-30
Summa kapitalkostnader	-276	-325	49	-999	-1 011	12

P1 2023 (helår)

Prognostiserade kapitalkostnader är i nivå med budget, dock sjunker avskrivningskostnader (justerade avskrivningstider) medan räntekostnader ökar (främst nya räntenivåer).

Avskrivningar

Prognosens avskrivningar bygger på befintliga anläggningar med fastställda avskrivningsplaner, men även på antaganden om belopp och tidpunkt då anläggningar kommer att vara färdiga att tas i drift och därmed börjar skrivas av. I avskrivningsbeloppet ingår även kostnader för planerade utrangering av anläggningar, vilka främst återfinns inom avloppsverksamheten.

Avskrivningskostnaderna beräknas minska från 633 miljoner kronor i budget till 591 miljoner kronor i P1, vilket är en minskning på 42 miljoner kronor. Skillnaden beror på förändrad bedömning av nyttjandeperiod som kortare avskrivningstid för huvudvattenledningar och immateriella tillgångar vilket presenterats i bolagets årsredovisning 2022 vilket inte var färdigställt vid budgeten. Resterande del beror främst på framflyttad aktivering av pågående projekt.

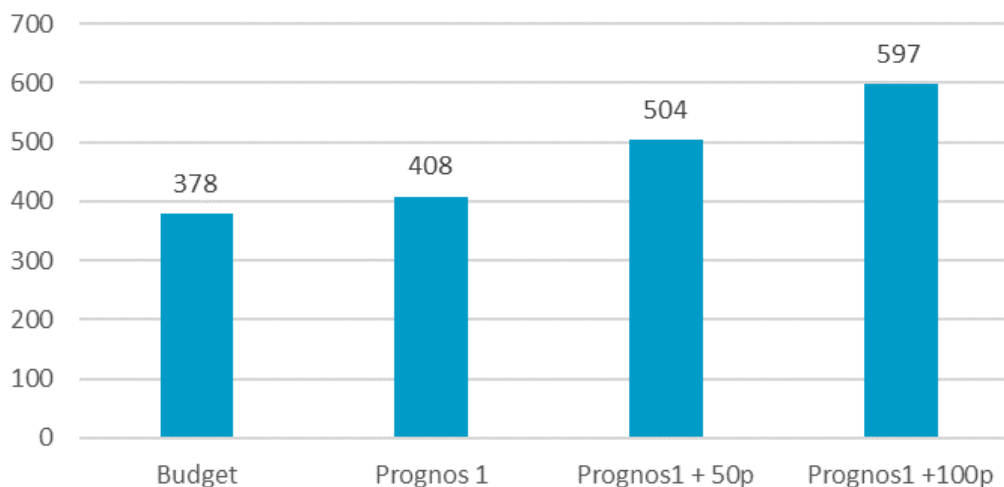
Finansnetto

Bolagets finansnetto består huvudsakligen av kostnadsränta på koncernskulden gentemot Stockholms stad. All upplåning sker hos stadens internbank, som även estimerar framtida räntenivåer, som i sin tur har genomsnittlig bindningstid om cirka 1,7 år (duration) med cirka 40 procent rörligt. Viss variation över tid. Stadens räntesats i budget uppgick till 1,67 procent men eftersom framtida räntesatser för närvarande är extra svåra att förutspå kompletterade bolaget med viss riskpremie. Detta resulterade i en genomsnittlig räntesats i budget på 2 procent. Bolaget har i P1 räknat med den av staden prognostiserade räntan 2,18 procent. Bolagets skuld som påverkar finansnetto beräknades i budget till 18 miljarder kronor och beräknas i P1 till 18,4 miljarder kronor. Räntekostnad i budget uppgick till 378 miljoner kronor att jämfört med 408 miljoner kronor i P1 det vill säga en ökning med 30 miljoner kronor.

Räntekänslighetsanalys

Av nedanstående tabell framgår hur räntekostnaden (miljoner kronor) ändras om räntan ökar 0,5 respektive 1 procentenhet jämfört med det som är prognostiserat. Osäkerhet i räntenivåer kvarstår men har minskat jämfört med budget.

Räntekänslighet P1 2023 mnkr

T1 2023 (januari-april)

Avskrivningar och första tertialets räntekostnader är lägre än budget, hänförligt till justerade avskrivningstider och lägre räntenivåer i början av året.

Avskrivningar

Skillnad utfall jämfört med budget +28 miljoner kronor beror framförallt på justerade avskrivningstider för huvudvattenledningar och immateriella tillgångar, påverkar med cirka 10 miljoner kronor för tertialet. Resterande del avser periodisering av budget samt framflyttade projekt

Finansnetto

Under det första tertialet 2023 har räntesatsen legat på i genomsnitt 1,75 procent, vilket är lägre än budget med 2 procent. Lägre räntesats är det som påverkar att T1 utfall är 21 miljoner kronor lägre än budget. Skulden är oförändrad jämfört med budget. Ränteutvecklingen innebär ökade räntekostnader kommande tertial.

Balansräkningen 2023

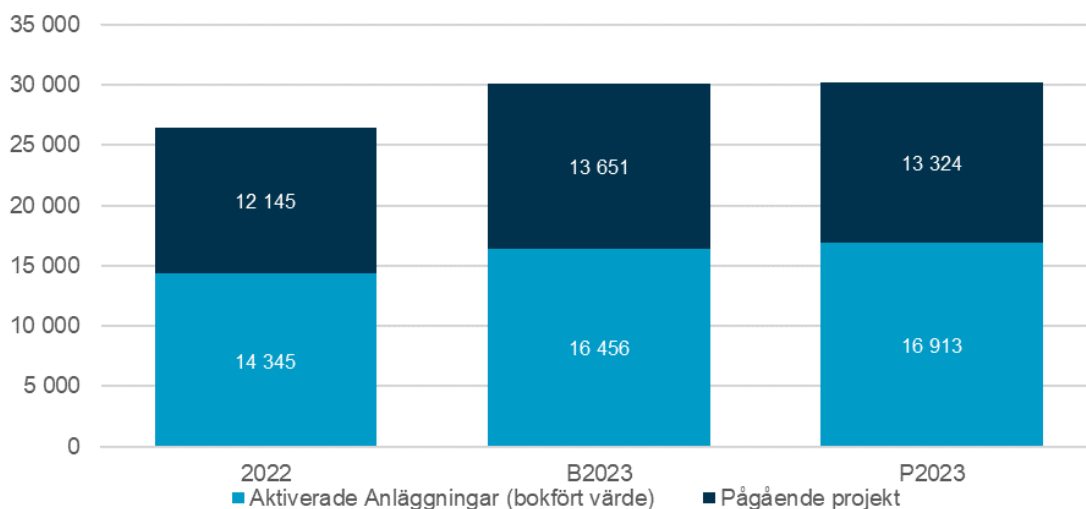
Bolagets totala tillgångar, anläggnings- och omsättningstillgångar, uppgick vid utgången av 2022 till 27,5 miljarder kronor. Vid slutet av 2023 prognostiseras tillgångarna uppgå till cirka 31,5 miljarder kronor, en ökning med cirka 4 miljarder kronor främst hänförligt av bolaget investeringar.

Anläggningstillgångarna består av aktiverade anläggningstillgångar plus pågående projekt. Aktiverade anläggningstillgångar är anläggningar som börjat nyttjats (avskrivning sker) medan pågående projekt är utgifter där anläggningen ännu inte är färdig.

När vi prognostiserar framtida aktiverade anläggningstillgångar utgår vi ifrån vad vi har idag, lägger till vad vi ska aktivera och drar bort beräknade avskrivningar. För pågående projekt utgår vi ifrån vad vi har idag lägger till investeringar och drar bort det som aktiveras. Det finns osäkerhet i dessa prognoser vilket är relaterade till eventuella förseningar i framtida projekt, totalprognos för framtida projekt och avskrivningstid för framtida tillgångar.

Under 2023 räknar bolaget med att aktivera 3,2 miljarder kronor vilket minskat med årets avskrivningar gör att de aktiverade anläggningarna ökar till 16,9 miljarder kronor. Pågående projekt ökar med investeringar på 4,4 miljarder kronor och minskar med det som aktiveras vilket gör att bolaget i slutet av 2023 hamnar på 13,3 miljarder kronor.

Anläggningstillgångar 2022 och 2023 mnkr

Investeringar

Bolagets investeringar under 2023 är prognostiserade till 4 450 miljoner kronor att jämföra med budget 4 250 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 200 miljoner kronor eller 5 procent. Prognosen för 2023 påverkas mycket utav det generella ekonomiska läget med bland annat högre index. Beräknat vara 15-20 procent i Prognos 1 2023 jämfört med Budget 2023. Till största del förklaras den generella ökningen av att bolagets stora investeringsprogram SFA samt indexuppräknningar på några av de största övriga projekten till nuvarande prisnivå.

Bolagets investeringsbeslut fattas i gällande prisnivå, framtida prisjusteringar inkluderas generellt sett inte i den budget som beslutas för projekten. Tidigare år har prisutvecklingen på marknaden inte medfört så pass stora kostnadsökningar att det funnits behov av att löpande stämma av aktuell prisnivå för den budget som beslutas, men under rådande situation har gällande budget indexuppräknats för flera av de större projekten för att säkerställa att projekten med de kostnadsprognoser som nu redovisas fortsatt ligger inom sina budgetramar.

(mnkr)	januari-april			helår		
	2023	2022	Diff	2023	2023	Diff
	Utfall	Utfall		Prognos 1	Budget	
Stockholms framtida avloppsrening – SFA	547	429	118	1 996	1 661	335
Stockholms framtida vattenförsörjning - SFV	140	83	57	437	403	34
Avfallsverksamheten	93	26	67	466	385	80
Avloppsrening	76	66	9	667	675	-8
Vattenproduktion	16	17	-1	122	129	-7
Ledningsnätet inkl tunnlar	172	107	65	590	609	-19
Ledningsnät - exploateringsprojekt	99	219	-119	619	624	-5
Avfall - exploateringsområden	18	1	17	35	79	-44
Övriga investeringar	14	3	11	30	21	9
Summa inkl SFA	1 175	951	224	4 962	4 587	375
Generellt VA	0	0	0	-512	-337	-175
Summa inkl SFA och generell justering	1 175	951	224	4 450	4 250	200

De huvudsakliga skillnaderna mellan budget och prognos 1 för 2023 redovisas nedan.

SFA (Stockholms framtida avloppsrening) (+335 miljoner kronor vs budget)

Entreprenader gällande reningsverksdelen har en viss förskjutning över tid, främst bergentreprenad i Sickla (+43 miljoner kronor). Planeringsarbetet med nästa skede i Sickla är klart och produktion startar under april. Prognos för byggentreprenad Sickla påverkas av rådande marknadsläge med högre priser (+98 miljoner kronor). Osäkerhet för produktionsstart i Sickla och övriga framdrift i projektet borttagen (+172 miljoner kronor) Utöver det är aktiverad ränta högre än budgeterat (+22 miljoner kronor).

SFV (Stockholms framtida vattenproduktion) (+34 miljoner kronor vs budget)

Projektet för nya ställverk på Lovö samt Trekantens reservoar har ökade utgifter på grund av tillkommande arbeten (+44 mnkr), kompenseras delvis av förskjutning av andra som behöver ytterligare utredning (-10 mnkr).

Avfallsverksamheten (+80 miljoner kronor vs budget)

Högdalens sorterings- och matavfallsanläggning, HSMA (Resursutvinning Stockholm - RUS) är omräknat enligt senast indexnivå (+97 miljoner kronor). Det kompenseras till en del av lägre utgifter för ÅVC Snösätra då detta projekt avslutats då vägen till anläggningen bedöms som otillräcklig enligt Exploateringskontoret och Trafikkontoret (-10 miljoner kronor).

Avloppsrening (-8 miljoner kronor vs budget)

Utloppsledning Saltsjökvärn har skjutits fram i tid, genomförandebeslut förväntas i slutet av 2023 (-24 miljoner kronor). Sickla grovrening bygg och installationer har ny kalkyl och påverkas av rådande marknadsläge med högre priser (+57 miljoner kronor), Reinvesteringsprojekt Sickla grovrening bergentreprenad har förskjutits från 2022 till 2023 samt fått ökade utgifter avseende sanering samt tillkommande installationsbultar (+36 miljoner kronor), renovering rötkammare 6 har försenats på grund av problem med gasläckage i rötkammare 1 och 2 (-14 miljoner kronor), Luftningsbassänger Biolinje 6 och 7 försenad från 2022 till 2023 (+22 miljoner kronor). Rötkammare 8 har förberedande arbeten tillkommit samt bergarbeten ökat i omfattning (+11 miljoner kronor).

I budgeten låg en generell neddragning avseende osäkerheter i projekt denna har ökat då det fortfarande är osäkerhet om när Sickla grovrening bygg och installationer kan starta (-81 miljoner kronor).

Vattenproduktion (-7 miljoner kronor vs budget)

Avvikelse förklaras huvudsakligen av tidsförskjutning för de två projekten Processavlopp etapp 3 samt Spannmålstork då utredningsarbetet behöver fördjupas och kräver mer tid än planerat.

Ledningsnät inklusive tunnlar (-19 miljoner kronor vs budget)

Några av projekten med större budgetpåverkan under 2023 har förskjutits i tid, huvudsakligen beroende på behov av omarbetning/om projektering och kalkylering. Tenstadalens dagvattenpark (-28 miljoner kronor) produktionen planeras till 2024. Drivhjulsvägen 2-4 har sänkts (-18 miljoner kronor) då det är förändrade byggplaner. Tenstavägen (-18 miljoner kronor), projektet har pausats på grund av fördyringar. TS Lindvreten (-15 miljoner kronor), förskjutning på grund av utvärdering av föreslagna förändringar i utformning och teknisk lösning det kommer inte byggas något under 2023. Storbergsgatan (-13 miljoner kronor) förskjutning i tidplan, nedprioriterat i nuläget. Vidare har en del prognoser höjts, främst är det övertagande av Dagvatteninstallation från Trafikkontoret (+47 miljoner kronor) som tillkommit. Beslutet om övertagande togs efter det att budgeten lades, inga siffror var kända förrän i början av 2023.

Ledningsnät exploateringsområden (-5 miljoner kronor vs budget)

Några större projekt som har förskjutits i tid: Mäljarbanan (-34 miljoner kronor) förskjutningar i tidplanen sen tidigare år. Fortsatt osäkerhet på grund av Trafikverkets planering och framdrift i sina delar. Telestaden (-22 miljoner kronor) projektet har varit pausat då förhandling pågår mellan exploateringskontoret och den privata byggaktören.

Överföringsledning Gräsvreten (-15 miljoner kronor) tidplanen är osäker och byggstart sker när planen vunnit laga kraft. Även projektet Bromstensstaden Kv Gustav & Gunhild (-21 miljoner kronor) har sänkts, utgifterna blir lägre än vad beräknat. Projektet avslutas i år. Österhagen (- 9 miljoner kronor), prognosen är sänkt då detaljplaneringen är försenad och påbörjas först efter sommaren 2023.

Flera projekt har fördyrats, större förändringar är Stockholms Ström Örby-Snösätra (+58 miljoner kronor) på grund av förändringar i avtal med Ellevio. Årstafältet etapp 1 har högre prognos 2023 (+28 miljoner kronor)- då kontraktet hävdades och reglering har skett med den gamla entreprenaden. Hagastaden Avsättningsmagasin dagvatten har högre prognos än tidigare (+25 miljoner kronor); befintlig anläggning kommer att köpas i enlighet med TK dagvattenavtalet, utgiften är större än vad som tidigare var känt. Projekt Vidja (+14 miljoner kronor) prognosen har höjts och justerats utifrån nya beräkningar.

Avfall exploateringsområden (-44 miljoner kronor vs budget)

Sopsugsprojekten är framskjutna i tid (-44 miljoner kronor) (framför allt Kista Norra Sopsug).

Övriga investeringar (+9 miljoner kronor vs budget)

Övriga investeringar i bolaget, +9 miljoner kronor främst beroende på våra fastigheter. Strategi för investeringar utarbetas under 2023 så planen innehåller utveckling av beståndet som kommer preciseras.

Beskrivning av stora projekt över 300 miljoner kronor**Stockholms framtida avloppsrening, SFA**

En förutsättning för stadens tillväxt är en fungerande avloppsrening som klarar kraven på såväl rening av avloppsvattnet som påverkan på omgivningen i form av buller, lukt och transporter. Byggandet av SFA innebär en fördubbling av kapaciteten i Henriksdals reningsverk och åtgärder som utvecklar anläggningen till ett av världens modernaste reningsverk. Beslutet innebär även att Bromma reningsverk stängs och en ny avloppstunnel byggs från Bromma till Henriksdal. Projektmålen inkluderar ett renare vatten i Mälaren, minskade utsläpp i Östersjön och att transporter med avloppsslam genom bostadsområden upphör.

- Beslut: Rev genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 9 172 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 11 252 miljoner kronor (2023-01)
- Total prognos: 11 850 miljoner kronor, se även kommentar nedan.
- Budget 2023: 1 661 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 1 996 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 7 072 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2029
- Eventuella förändringar i projektet: Inga förändringar i omfattning

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Budget för SFA-projektet är fastställd till 9,2 miljarder kronor, i prisnivå september 2016. De ekonomiska analyserna som gjorts visar att projektets slutprognos ligger högre, arbetet med att analysera

och beskriva underliggande faktorer pågår. Beredning av underlag för reviderat genomförandebeslut pågår och planeras gå upp för beslut i Kommunfullmäktige under året och dessförinnan till styrelsen för beslut.

Lägre framdrift än planerat i en av entreprenaderna som driver tunnel mellan Åkeshov och Sickla. Driftsättning och överlämning av första biolinjen i Henriksdal drog ut på tiden och därmed har efterföljande etapper påverkats. Även i Sickla är framdrift i bergentreprenad lägre än planerat vilket påverkar kommande arbeten.

Upphandling av installationsentreprenader Sickla pågår, fortfarande osäkerhet om kontraktssumma vilket kan påverka totalprognos. De stora kostnadsökningarna i omvärlden gör att kostnadsbilden behöver ses över under 2023.

Årstafältet

Stockholms stad har sedan 2007 arbetat med planeringen av den nya stadsdelen där cirka 6 000 nya bostäder är planerade att anläggas. För Stockholm Vatten och Avfall innebär denna exploatering ett VA-mässigt komplext arbete där såväl stora VA-system påverkas av exploateringen samt att ett helt nytt VA-system måste anläggas. Arbetet kommer att genomföras i 8 etapper. Inom etapp 1 krävs stora investeringar för att möjliggöra den vidare exploateringen. För bolaget innebär dessa investeringar stora omläggningar av huvudledningar och utbyggnad av befintlig dagvattendamm.

- Beslut: Rev Genomförandebeslut för etapp 1
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 764 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 812 miljoner kronor (2023-01)
Total prognos: 1 268 miljoner kronor (för samtliga etapper)
- Budget 2023: 55 miljoner kronor (etapp 1)
- Prognos 1 2023: 83 miljoner kronor (etapp 1)
- Upparbetat per 2023-04-30: 700 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2027 (för etapp 1-4)
- Eventuella förändringar i projektet: Inga förändringar i omfattning mot senaste beslut. Bolagets styrelse har även fattat inriktningsbeslut avseende etapp 2,3 och 4 i juni 2021.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Arbeten pausade i väntan på upphandling av ny entreprenör. Entreprenaderna väntas starta upp tidig höst 2023, beroende av hur upphandlingsprocessen går. Projektets budget förväntas inte hållas i och med nytt kontrakt, beredning av ärende för reviderat genomförandebeslut har påbörjats och förväntas komma upp för beslut i kommunfullmäktige under hösten 2023 och dessförinnan till styrelsen för beslut.

Tvärförbindelse Södertörn

I samband med Trafikverkets utbyggnad av den nya trafikleden Tvärförbindelse Södertörn mellan E4/E20 vid Vårby och väg 73 vid trafikplats Jordbro, Haninge måste befintlig VA-anläggning läggas om och byggas ut. Bolaget bör också utföra vissa strategiska förarbeten för att möjliggöra framtida utbyggnad av den allmänna VA anläggningen i området. Åtgärderna samordnas med angränsande exploateringar och bolagets övriga planerade arbeten.

- Beslut: Rev Inriktningsbeslut samt genomförandebeslut för tre delprojekt
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 119 miljoner kronor
- Total prognos: 1 136 miljoner kronor
- Budget 2023: 30 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 33 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 78 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2028

- Eventuella förändringar i projektet: Beslut om reviderat inriktningsbeslut för projektet som helhet samt genomförandebeslut för tre delprojekt fattades i kommunfullmäktige i januari 2022, inga större förändringar sedan dess.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Fortfarande finns det till olika grad osäkerheter för hur konfliktpunkter för ännu inte påbörjade delprojekt ska lösas.

Högdalens sorterings- och matavfallsanläggning, HSMA (Resursutvinning Stockholm - RUS)

Stockholms stad har som ett led i sitt klimatarbete beslutat att samla in och biologiskt behandla minst 70 procent av stadens matavfall. Stadens klimatstrategi omfattar även att förbränning av fossil plast ska minska och på så sätt uppnå en mer förnyelsebar fjärrvärmeproduktion samt att staden ska eftersträva resurseffektiva kretslopp. Ett sätt att få mer förpackningsmaterial, vilket i stor utsträckning i dagsläget felaktigt hamnar i hushållens restavfallspåse istället för i producentansvarssystemet, till materialåtervinning är att låta en sorteringsanläggning eftersortera restavfallet mekaniskt. Stockholms stad har i ägardirektiv angett att bolaget ska verka för att en sådan anläggning uppförs. Anläggningen, i kombination med befintlig separat insamling av matavfall, uppskattas bidra till en minskad klimatpåverkan för Stockholms avfallshantering i form av minskade utsläpp av växthusgaser på cirka 43 000 ton CO₂e/år.

- Beslut: Rev Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 955 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 1 250 miljoner kronor (202303)
Total prognos: 1 196 miljoner kronor
- Budget 2023: 348 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 470 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 530 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 3 2024
- Eventuella förändringar i projektet: Byggarbeten startade i april 2022. Beslutad budget för projektet har indexuppräknats till dagens prisnivå, projektet förväntas baserat på det som är känt i nuläget inte överskrida budget.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Entreprenör flaggat upp utmaningar med att hålla tidplan, diskussion och förhandlingar pågår på ombudsnivå.

Mässtunneln

Mässtunneln avlastar befintligt avloppssystem, minskar bräddning och möjliggör planerad exploatering av Mässtaden. Bolaget anlägger en cirka 4 kilometer lång avloppstunnel i berg från Mässvägen söder om Älvsjö gård som ansluts till planerad Stockholms framtida avloppsrening ledningsnäts tunnel (SFAL) vid Liljeholmen.

- Beslut: Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 1061 miljoner kronor
- Total prognos: 1 061 miljoner kronor
- Budget 2023: 50 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 59 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 61 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 1 2030
- Eventuella förändringar i projektet: Genomförandebeslut fattat i kommunfullmäktige i maj 2022.

- Upphandling pågår, planerad byggstart november 2023 med beräknad driftsättning kvartal 1 2030.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Påverkan av exploateringar och stadsbyggnadsprojekt utmed tunnelsträckningen. I och med den snabba prisutvecklingen på marknaden senaste året råder viss osäkerhet kring hur den beslutade budgeten ligger i förhållande till prisnivån i de kontrakt som håller på att upphandlas.

Ugglevikens reservoar

Ugglevikens reservoar, som togs i drift 1935, är en av de viktigaste reservoarerna då den tillhör det så kallade normalzonsnätet som är direkt kopplat till vattenverken i Lovö och Norsborg. Reservoaren har stor betydelse för att säkerställa en jämn produktion av vatten på vattenverken och för att fullt ut kunna använda övriga tre normalzonsreservoarer i Trekanten, Tensta och Tallkrogen. Reservoaren har dessutom, liksom övriga reservoarer, en leveranssäkrande funktion. Ugglevikens reservoar är för låg, varför den begränsar hur övriga normalzonsreservoarer kan nyttjas samt hur balansen i nätet fungerar. Under en del av dygnet måste Ugglevikens reservoar stängas, vilket medför att leveransområdet inkluderande Norrmalm och Östermalm då saknar reservoar. Reservoarens volym är också för liten och behöver utökas. Projektets huvudsyfte är att säkra den framtida funktionen vilket kräver att bräddnivån höjs med 5 meter och att reservoarvolymen ökas med cirka 50 procent, från 18 000 m³ till 27 000 m³.

- Beslut: Rev Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 75 miljoner kronor
- Total prognos: 899 miljoner kronor
- Budget 2023: 2 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 2 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 22 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 1 2031
- Eventuella förändringar i projektet: Inget att rapportera.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Kommunfullmäktige fattade beslut om detaljplanen i slutet av 2022, den har nu överklagats vilket gör att det är oklart när arbetena kan starta.

Mälarbanan

Projektet Mälarbanan går ut på att Trafikverket bygger ut järnvägen genom att dubblera antal spår mellan Tomtebodavägen och Kallhäll. I dagsläget har Stockholm Vatten och Avfall 66 stycken VA-ledningar som korsar eller ligger parallellt med järnvägsfastigheten och behöver genomföra detta projekt för att kunna anpassa VA-nätet utefter ny infrastruktur.

- Beslut: Rev Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 797 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 863 miljoner kronor (2023-01)
Total prognos: 761 miljoner kronor
- Budget 2023: 113 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 79 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 464 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2024
- Eventuella förändringar i projektet: Viss förskjutning av tidplan på grund av överklaganden av fastighetsägare samt oenigheter om finansiering mellan Trafikverket och Sundbybergs kommun utmed planerad sträckning, oklart hur det kommer påverka slutdatum och total budget för projektet.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget att rapportera.

Slussen

I och med Stockholms stads ombyggnad och exploatering av Slussen påverkas samtliga huvud- och distributionssystem för vatten, spillvatten och dagvatten inklusive dess tillhörande tekniska anläggningar i stor omfattning. Slussen är en strategisk knutpunkt för flera av Stockholm Vatten och Avfalls många ledningssystem vilka försörjer stora delar av innerstaden. Slussens grundläggning och konstruktioner är uttjänta och måste återuppbyggas från grunden. Därför krävs att bolagets berörda ledningssystem flyttas och läggs om, samtidigt som nya ledningssystem och anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra VA-försörjningen.

- Beslut: Rev Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 770 miljoner kronor
- Total prognos: 732 miljoner kronor
- Budget 2023: 15 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 15 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 663 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2027
- Eventuella förändringar i projektet: Inga förändringar, fakturering av årets entreprenadkostnader görs under Q4 enligt betalplan.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inga större nu kända risker i genomförandet.

Nya Östbergatunneln

Nya Östbergatunneln ska avlasta Henriksdals reningsverk från dagvatten, frigöra bräddvattenkapacitet i befintlig brädd- och dagvattentunneln från Sicklaanläggningen och öka kapacitet för avledning av dagvatten. Investeringen innebär anläggande av en 2 100 meter lång dagvattentunnel i berg från Sickla till Saltsjön.

- Beslut: Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 641 miljoner kronor
- Total prognos: 642 miljoner kronor
- Budget 2023: 194 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 198 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 123 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kv2 2026

Eventuella förändringar i projektet: Genomförandebeslut fattat i kommunfullmäktige i februari 2022. Byggarbetena är sedan oktober 2022 igång i båda tunneländar.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget att rapportera

Nya Långsamfilter, Norsborg

Bolaget står inför en omfattande kapacitetsökning av dricksvatten för att klara de mål som är utgångspunkt för programmet Stockholms framtida vattenförsörjning. Bland de åtgärder som tagits fram finns investering i sex stycken nya långsamfilter på Norsborg vattenverk.

Byggnation av nya långsamfilter medför att vattenproduktionen kommer att möta nya behov av dricksvatten i takt med att Stockholm växer.

Norsborgs vattenverk är uppdelat i två anläggningar, östra och västra vattenverket. Tillsammans står de för 60 procent av bolagets totala mängd producerat dricksvatten.

När östra verket byggdes valdes av kostnadsskäl att bygga färre långsamfilter än planerat. Det har medfört att östra verket idag utgör en flaskhals i produktionen med outnyttjad kapacitet jämfört med övriga delar i processen. En utbyggnad skulle ge kapacitetsökning både för östra verket och Norsborgs vattenverk som helhet.

Bolaget behöver säkerställa dricksvattenförsörjningen i Stockholms län ur ett flergenerationsperspektiv. Om en anläggning oplanerat tas ur drift ska leverans av dricksvatten kunna fortgå utan samhällskritiska störningar.

En utbyggnad av långsamfilter på östra verket ger ökad möjlighet att nå de mål som fastställts inom programmet för Stockholms framtida vattenförsörjning och den regionala vattenförsörjningsplanen för Stockholms län.

- Beslut: Rev Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 23 miljoner kronor
- Total prognos: 615 miljoner kronor
- Budget 2023: 37 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 37 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 20 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2027
- Eventuella förändringar i projektet: Beredning av ärende för genomförandebeslut pågår, beräknas gå till kommunfullmäktige för beslut hösten 2023. Budget för projektet beräknad till 615 miljoner kronor i gällande prisnivå 2023-04.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: inget att rapportera.

SFV-L Norsborg VV - Alby

Stockholm Vatten och Avfall behöver förstärka befintligt huvudvattenledningsnät mellan Norsborgs vattenverk till Alby växelkammare genom ny läggning av en huvudvattenledning med dimension 1400 mm på en sträcka av 3 800 meter mellan Norsborgs vattenverk och Albykammaren i Botkyrka. I projektet ingår även en ny passage i en ny skyddskulvert under E4.

- Beslut: Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 38 miljoner kronor
- Total prognos: 613 miljoner kronor
- Budget 2023: 13 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 12 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 26 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2028
- Eventuella förändringar i projektet: Projektet har ett inriktningsbeslut och planeras gå upp för genomförandebeslut i Kommunfullmäktige i slutet av 2023. Beräknas innebära en investering om cirka 620 miljoner kronor i penningvärde 2023-01.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Korsning med väg E4/E20 behöver utföras med skyddsror eller kulvert och samordnas med Trafikverket. Trafikverket planerar samtidigt en breddning av vägen med ett körfält i vardera riktningen. Tidplanen för projekten är förskjutna cirka 5 år i tiden. Samordning kan bli kritisk avseende tider, utförande och/eller omfattning. Dialog pågår med Trafikverket och i dagsläget har frågan inte påverkat tidplan eller totalkostnad, men frågan bevakas.

Hagastaden

Genom överdäckning av motorväg och järnväg kommer det gamla industriområdet bebyggas och omvandlas till en levande och attraktiv stadsdel. Det nya området Hagastaden kommer rymma 5 000 nya bostäder och 50 000 arbetsplatser när det står färdigt. Stadsdelen kommer att integreras med Karolinska Institutet och Nya Karolinska Solna. För att möta dessa bostäder och arbetsplatsers behov av ett fungerande vatten- och avloppssystem måste bolaget förnya det befintliga VA-systemet för att möta exploateringskrav.

- Beslut: Rev Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 566 miljoner kronor
- Total prognos: 533 miljoner kronor
- Budget 2023: 28 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 34 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 338 miljoner kronor
Tidplan: Klart kvartal 1 2031
- Eventuella förändringar i projektet: Reviderat genomförandebeslut om 566 miljoner kronor beviljat under hösten 2022. Tidplan för exploateringsprojektet är ändrad, med nytt indikerat färdigställande 2030. Stora ändringar har framförallt skett i Östra Hagastaden där den tidigare fördjupade översiktsplanen, som låg till grund för genomförandebeslut, redovisade en rondellösning vid Norrtull och en stadsstruktur kring trafikplatsen. Strukturen för östra delen av Hagastaden utvecklades i programmet och har fått en ändrad och utökad omfattning med fler byggrätter och ett utökat geografiskt område.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget särskilt att rapportera

Trekantens reservoar

Trekanten är den största reservoaren i bolagets verksamhetsområde och rymmer 72 200 m³ vatten, fördelat på två behållare (norra och södra). Reservoaren ligger centralt i normalzon och fungerar som utjämningsreservoar inom Norsborg och Lovö vattenverks normalzonsområde. Den grundläggande funktionen är att hantera variationerna i vattenförbrukningen under dygnet i hela leveransområdet och därmed möjliggöra en jämn inpumpning från vattenverken till huvudvattennätet. I händelse av störningar eller avbrott i leveransen från vattenverken respektive avbrott i huvudvattennätet fungerar reservoaren tillsammans med övriga reservoarer även som reservvolym i vattenförsörjningen. Reservoar Trekanten har omfattande funktions- och konditionsbrister som behöver åtgärdas.

- Beslut: Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 530 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 700 miljoner kronor (2023-01)
Total prognos: 530 miljoner kronor
- Budget 2023: 63 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 75 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 147 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2027
- Eventuella förändringar i projektet: Entreprenör etablerad, renoveringen påbörjad.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget att rapportera

SFV- L Lovö vattenverk – Drottningholmssundet

Stockholm Vatten och Avfall står inför en omfattande kapacitetsförstärkning av produktion och distribution av dricksvatten. Utbyggnaden av dessa förstärkningar görs inom programmet

Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV). Ett antal ledningssträckor på huvudvattensystemet behöver på grund av detta förstärkas, där sträckan mellan Lovö vattenverk och Drottningholmssundet är en av dem.

Projektet avser en förstärkning genom nyläggning av en 4,8 kilometer lång huvudvattenledning med dimension 1200 mm över Lovön. Projektet höjer kapaciteten i huvudvattenätet och stärker leveranssäkerheten vilket medför att befintliga huvudvattenledningar blir möjliga att stänga av och renovera.

- Beslut: Inriktningsbeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 34 miljoner kronor
- Total prognos: 405 miljoner kronor
- Budget 2023: 18 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 12 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 1 miljon kronor
- Tidplan: Klart kvartal 2 2030
- Eventuella förändringar i projektet: Projektet har ett inriktningsbeslut och planeras gå upp för genomförandebeslut i Kommunfullmäktige i början av 2024. Projektet beräknas innebära en investering om cirka 405 miljoner kronor i penningvärde 2023-01.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Projektet beräknas klart 2030 enligt nuvarande tidplan, men bolaget ser en stor risk i att de tillstånd som projektet behöver överklagas vilket skulle dra ut tidplanen

Norra Djurgårdsstaden (NDS), Norra

Stockholms stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid värta- och frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården.

- Beslut: Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 350 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 379 miljoner kronor (2023-01)
Total prognos: 394 miljoner kronor
- Budget 2023: 15 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 16 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 316 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2030
- Eventuella förändringar i projektet: Inget att rapportera

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Osäker tidplan och omfattning av kvarvarande behov av utbyggnad av VA-ledningsnätet efter ändrade detaljplaner inom Kolkajen. Eventuellt behov av reviderat genomförandebeslut längre fram.

Norra Djurgårdsstaden, Södra

Stockholms stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid värta- och frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården.

- Beslut: Genomförandebeslut

- Senaste beslutade investeringsbelopp: 300 miljoner kronor
- Indexuppräknat senast beslutat investeringsbelopp: 362 miljoner kronor (2023-01)
Total prognos: 383 miljoner kronor
- Budget 2023: 5 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 2 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 90 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 4 2023
- Eventuella förändringar i projektet: Inget att rapportera

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Osäker tidplan för/omfattning av utbyggnaden inom resterande delar av Södra Värtan. Eventuellt behov av reviderat genomförandebeslut längre fram.

Gladö Kvarn

Bolaget bygger ut kommunala vatten- och avloppsledningar i omvandlingsområde Gladö Kvarn i Huddinge kommun. Fritidshusområdet från 1940-talet har på senare år fått en allt högre andel permanentboende. De gamla enskilda avloppen är inte anpassade efter den ökade belastningen som permanentboende ger, vilket innebär risk för utsläpp av orenat avloppsvatten.

Utvecklingen från fritidshushåll till permanentboende, ställer större krav på miljöriktiga och hållbara vatten- och avloppslösningar. Huddinge kommun har som målsättning att kunna erbjuda fler invånare permanentboende och har därför detaljplanerat Gladö Kvarn. Nuvarande detaljplan vann laga kraft 2013, och utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp pågår till 2023. Total kommer cirka 570 fastigheter att anslutas till det nya VA-nätet, vilket innefattar befintliga samt tillkommande fastigheter. Redan i tidigt skede tog projektet kommande avstyckningar i beaktning vad gäller totalt antal nya anslutningar.

- Beslut: Rev Genomförandebeslut
- Senaste beslutade investeringsbelopp: 350 miljoner kronor
- Total prognos: 344 miljoner kronor
- Budget 2023: 7 miljoner kronor
- Prognos 1 2023: 10 miljoner kronor
- Upparbetat per 2023-04-30: 335 miljoner kronor
- Tidplan: Klart kvartal 1 2024
- Eventuella förändringar i projektet: Projektet genomför sista åtgärd med renovering av ledning som kollapsat, kommer att avslutas i närtid.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget att rapportera.

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

—
Ej obligatorisk för bolaget att kommentera.

2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Under perioden har Stockholms stad arbetat vidare med det nya miljöprogrammet för 2024-2030. Bolaget har under perioden deltagit i flera av målanalysgrupperna som föreslagit mål och indikatorer. Ambitionen att minska stadens energianvändning är en stor utmaning för bolaget då energianvändningen på sikt kommer att öka till följd av nya effektivare reningstekniker och en ny avfallsanläggning som kräver mer energi samt ökade vattenflöden i en växande stad.

Energieffektivisering är dock en prioriterad fråga såväl för bolaget som för staden med målet att den sammantagna energianvändningen ska minimeras. Bolaget arbetar därför med en långsiktig energieffektiviseringsplan och har under perioden återrapporterat denna till bolagets styrelse. Vidare har arbetat med att systematisera energifrågorna i beslut om projekt, investeringar och upphandlingar fortsatt som en del i energieffektiviseringsarbetet.

Under perioden har bolaget påbörjat en energikartläggning inom vatten- och avloppsverksamheten. Syftet är att identifiera fler åtgärder för energieffektivisering.

Bolaget utreder vidare möjligheten till batterilager i samband med solcellsanläggningar, till exempel på sopsugsterminaler och tryckstegringsstationer. För närvarande pågår en dialog om kontrakt med leverantören. Arbeta pågår för att installera två solcellsanläggningar under 2023 på ledningsnätet.

Under perioden har ett arbete med ett bolagsgemensamt ramverk för klimatanpassningsarbete påbörjats, med utgångspunkt i erfarenheter från arbetet med klimatanpassning inom Stockholms framtida vattenförsörjning (SFV). Ramverket eftersträvar tydliga verktyg, gränsvärden, verktyg och andra styrande principer.

Anläggningen Resursutvinning Stockholm (RUS), är en del i arbetet att göra Stockholm mer klimatpositivt. När anläggningen är i drift kommer plast och metall att sorteras ut från restavfallet vilket minskar utsläppen.

Fordon för insamling av kommunalt avfall drivs på fossilbränslefria drivmedel och inom kort kommer stadens första helelektriska sopbil.

Avseende införande av obligatorisk matavfallssortering i Stockholm är bedömningen att samtliga villakunder kommer ha möjlighet till sortering av sitt matavfall efter insatser under perioden, antingen genom separat sortering i kärl eller till exempel hemkompost. Samtidigt har ökningen av flerbostadshus som börjar sortera sitt matavfall fortsatt vara hög under årets första tertial.

Flödena inom återbruksverksamheten har kartlagts och analyseras. Undvikna koldioxidutsläpp i samband med dessa flöden undersöks samt en modell för beräkning av utsläppen från återvinningscentraler kopplade till återbruksverksamheten utvecklas.

Vidare har innovationsprojektet avseende minskad elförbrukning genom optimering och effektivisering av sopsugsanläggningsdrift i Hjorthagen Norra Djurgårdsstaden lett till minskad drifttid och minskad energiförbrukning.

Se bilaga 1 *Rapport T1 2023 Miljöprogram SVOA* för uppföljning av Stockholm Vatten och Avfalls arbete mot miljöprogrammet.

2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Bolaget har en energikrävande verksamhet, framför allt behövs mycket el för att driva pumpar i verk och ledningsnät. Energianvändningen kommer att öka i och med ny reningsteknik, intensivare skyfall samt en växande stad. Bolaget arbetar med att hålla ner energi-användningen genom effektivisering och optimering, och energibesparande åtgärder identifieras löpande liksom planer för att genomföra dessa. I reningsverken produceras rågas, som i första hand ska uppgraderas till fordonsbränsle och därigenom minska användningen av fossila bränslen.

Verksamheten är resurspositiv då bolaget uppfyller tre kriterier; effektiv energianvändning, är klimatpositiva samt återför material, resurser och restenergi i ett cirkulärt flöde. Restenergi tillvaratas ur bolagets renade avloppsvatten, avloppsslam och insamlat matavfall. Bolaget använder endast förnyelsebara energikällor och bränslen och med hjälp av solceller producerar bolaget egen förnybar energi.

Genom att fasa ut fossila bränslen från bolagets verksamhet och minska utsläpp av metan- och lustgas samtidigt som växthusgaser binds och nyttiggörs strävar bolaget efter att bli klimatpositiva. Då bolaget återför biogödsel och slam till jordbruk och tillgängliggör produkter för återbruk och återvinning, förs material och resurser in i nya kretslopp. Genom att verka för att dessa tillgängliggörs och är attraktiva i nya produktionskedjor eller användningsområden bidrar bolaget till ett mer cirkulärt samhälle.

Inom energiområdet arbetar bolaget med att minska elanvändningen bland annat genom ett stort utbytesprojekt på Norsborgs Vattenverk där drygt 900 stycken energislösande belysningsarmaturer har bytts ut till modern LED belysning med energistyrning. Efter Östra Norsborg genomförs motsvarande på Lovö Vattenverk och Västra Norsborg. På Lovö genomförs installation av solceller under året samt att en upphandling av en solcellsanläggning på 130 kw är på gång för Bornsjön.

Genom att bolaget vid renovering av långsamfilter stöttar upp entreprenader med egna maskiner och personal undviks långa transporter. Sand och singel tas upp, siktas, tvättas och återförs till filtren. Förutom att undvika långa transporter minskar bolaget även de externa kostnaderna för deponering av blandat avfall då singel är blandat med PVC-rester från dräneringsrör. De fraktioner som bolaget lämnar är rena och kan omhändertas mer effektivt och miljövänligt.

För bolagets jordbruk strävar bolaget efter att använda plöjning vilket leder till att mycket energi kan sparas. Skogsstrategin tas fram under året och ger en högre fångst av koldioxid.

Samtliga maskiner inom verksamheten körs på biogas, el eller HVO, ett förnybart bränsle som liknar vanlig diesel.

Bolaget arbetar kontinuerligt med att studera och optimera kvävereningen för att minska lustgasutsläppen från avloppsreningsprocessen. I år installeras nya mätare på Bromma avloppsreningsverk för att kunna mäta lustgas från rejektvattenreningen.

Bolaget tar också ansvar för kommande generationer genom att se till att hela bolagets leveranskedja är hållbar och ställer minst lika höga krav på bolaget som på leverantörerna.

Vidare arbetar bolaget kontinuerligt med hur bolaget ska kunna återvinna massor, till exempel genom att tillhandahålla upplagsplatser där det är möjligt och se till att arbetsområdet har en genomtänkt utformning.

Bolaget har genomfört kommunikationsinsatser både internt och externt. För den interna målgruppen har kommunikation via intranät skett och då genom artiklar med syfte att höja medvetenheten om behovet av elbesparing, tips på hur man själv kan minska sin elförbrukning samt information om beslut att inte sätta upp julbelysning. Vidare har framtaget kommunikationskoncept från Stockholms stad använts.

När det gäller den externa målgruppen har kommunikation skett genom Nyhetsbrevet Hållbart Stockholm, inlägg i sociala medier samt svoa.se. Vidare har bolaget uppmanat till att spara vatten, till exempel att ta kortare duschar, fylla tvättmaskinen med mera och därmed både spara vatten och el. Kommunikation har även skett via informationsskärmar på anläggningar och kontor som gett tips på hur man kan spara el på arbetsplatsen.

Nedan redovisas analys för de aktiviteter och indikatorer som har avvikelse, i enlighet med Stadshus AB:s anvisningar. Övriga pågår enligt plan och då redovisas enbart status.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
 Arbeta för att allt matavfall ska sorteras för att användas till att producera biodrivmedel och biogödsel och trädgårdsavfall ska bli biokol som kan användas i stadens odlingar och minska stadens klimatpåverkan.	 Löpande status- och nulägerrapportering - Högdalens sorteringsanläggning (RUS). Verka för att trädgårdsris från ÅVC kan behandlas och bli biokol.
 Fortsätta utreda potentialen för energjätervinning från VA-nätet tillsammans med Stockholm Exergi.	 Samverka med Sthlm Exergi och miljöförvaltningen avseende energjätervinning från spillvärme i avlopp.
 Ha beredskap för kommunikationsinsatser gentemot invånare vid skyfall.	 Bidra till att ta fram ett kommunikationspaket att aktivera vid skyfallshändelser. Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation.
 I samråd med kommunstyrelsen implementera en modell för uppföljning av matavfall i stadens verksamheter.	 Ta fram och implementera modell för mätning av matavfall. Implementera obligatorisk matavfallssortering.
 Inom ramen för svenskt och europeiskt klimatkontrakt 2030 arbeta med utvecklade	 Samordna och förmedla information om möjligheter till EU-finansiering.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
samarbeten, innovativa arbetssätt och en ökad externfinansiering från staten och EU för att åstadkomma en snabbare klimatomställning.	<p>🟢 Samordning och stöd för SVOA:s arbete med Klimatkontrakt 2030.</p> <p>🟢 Ta fram interna riktlinjer för EU-finansiering.</p>
 Intensifiera arbete med att öka insamlingen av matavfall hos restauranger, butiker och storhushåll.	<p>🟢 Ökade insatser mot verksamheter som omfattas av obligatoriet.</p>
 Samverka med kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden för att skapa en tydlig och strategisk kommunikation i miljö- och klimatfrågor.	<p>🟢 Samverkan med staden för tydlig strategisk miljö- och klimatkommunikation.</p>
 Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet.	<p>🟢 Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet, enligt upplägg från stadsledningskontoret.</p>
 Verka för utfasning av fossil plast i samhället i stadens fjärrvärmeproduktion, bland annat genom ökad utsortering och materialåtervinning av plast. Förbränningen av fossil plast ska minska.	<p>🟡 Analysera plastanvändningen i ett urval projekt. Analys En del i att arbeta mot det här målet består i att identifiera vilken typ av restavfall/byggavfall som uppstår till följd av felaktiga mängder vid projektering. Fokus ligger därför på att implementera användandet av avfallshanteringsplanen som första steg.</p> <p>🟢 Arbeta aktivt för att öka materialåtervinningen av plast i flöden från ÅVC.</p> <p>🟢 Delta i arbetet med kunskapsbank för plast, som drivs av miljöförvaltningen.</p> <p>🟢 Inventering av plastmaterial i SVOA:s verksamhet.</p> <p>🟢 Kommunikationsinsatser för utfasning av fossil plast i samhället.</p> <p>🟢 Utredda alternativ påse HSMA.</p> <p>🟡 Utredda hur övrig plast kan samlas in för ökad materialåtervinning. Analys Denna utredning har senarelagts. Det pågående arbetet med kommunens insamlingsansvar för förpackningsavfallet bör ha kommit längre innan det är relevant att fundera på former för ett ytterligare flöde.</p> <p>🟢 Utveckla insamling av plaströrsskrot PP och PP-plast för att detta ska användas som råvara till nya produkter. Analys Ett projekt som varit pågående under några år nu. Under 2022 har bolaget arbetat årsentreprenörer för att sortera ut och slänga plastspill från rör i rätt containers, under detta år har bolaget ställt ut containers på entreprenader. Bolaget har även varit i kontakt med ansvariga för återvinningsstationerna, dock sätter nuvarande lagstiftning stopp för denna cirkulära hantering, bolaget för dialog kring denna fråga.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
 Verka för ökad fastighetsnära insamling.	 Verka för utveckling av insamlingsystemen för källsorterade fraktioner av förpackningar och tidningar/returpapper.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål	
 Utreda och vidta åtgärder som kan minska utsläpp av lustgas och metangas vid bolagens anläggningar.	 Nitrit i biosteget (lustgas).			0,2 %	
	 Tillgänglighet vocsidizer (metandestruktion i frånluft) (%).	23,68 %	20 %	90 %	
<p>Analys Båda metandestruktions-anläggningarna (Vocsidizer) vid Bromma och Henriksdal har drabbats av haverier vilket har inneburit väldigt låg tillgänglighet av metandestruktion. Vid reparation och återstart av Vocsidizern har de havererat flera gånger, kontakt med tillverkare sker löpande men då dessa finns i Tyskland är inställelsetid lång och komplicerad. Nytt bäddmaterial, värmeslingor och en mer omfattande service är beställd och beräknas genomföras inom 10 veckor. Andra tekniker övervägs då det är stora och återkommande problem med dessa anläggningar dock är det få på marknaden och hittills har inte någon annan lämplig identifierats.</p>					
<p>Aktivitet Utredning instrumentering växthusgaser Henriksdal</p>					
 Verka för att skapa förutsättningar för ökat återbruk samt etablera och driva återbruk i alla delar av staden.	 Antal uthämtningar av återbruksföremål		350 000	150 000	
 Verka för ökad produktion av biogas.	 Andel matavfall till biologisk behandling			75 %	
	<p>Analys Andel matavfall till biologisk behandling har ökat med 13,1 procent under januari till och med mars jämfört med samma period 2022. Ökning per månad jämfört med samma månad 2022; januari 25,2 procent, februari 17,5 procent. Under mars månad ses en minskning med 3,4 procent jämfört med mars 2022. Minskningen kan bero på det ekonomiska läget och minskat matsvinn men det är för tidigt att dra några slutsatser ännu. Statistik för april månad är ej möjlig att rapportera på grund av att dessa ännu ej inkommit SVOA. Årsmålet bedöms ej uppnås.</p>				
	 Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbm).			17 050 000	17 300 000
<p>Analys Under första tertialet så var biogasproduktionen lägre än målet. Två röt-kammare på Henriksdals reningsverk är tagna ur drift som en följd av arbetet i SFA-projektet. Under perioden var ytterligare en röt-kammare tagen ur drift cirka 2,5 månader på Henriksdals reningsverk och mot slutet av perioden så togs en röt-kammare ur drift på Bromma reningsverk. Kapaciteten var alltså reducerad jämfört med normalt.</p>					
<p>Aktivitet</p>					

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
	 Utvärdera enzymtillsats för att boosta gasproduktionen. Analys Enzymförsökets etapp 2 är genomförd, men ännu inte utvärderad. Etappen innebar matning av enzym till samtliga rötkammare. Leverantören som skulle stötta oss i projektet har blivit uppköpt och omorganiserad, vilket har försvårat utvärderingen. Etapp 1 har ännu inte genomförts på grund av ombyggnation av rötkammare 1 och 2.			
 Öka energi-effektiviseringen av fastigheter och verksamheter för att nå stadens mål att minska energi-användningen med 10 procent, med fokus på att minska effektopparna.	 El- och värmeproduktion baserad på solenergi.			80 MWh
	Analys Det finns ingen utfallssiffra att presentera ännu. Installationer av markförlagda solcellsanläggningar på två befintliga tryckstegringsstationer på ledningsnätet har initierats.			
	  Köpt energi i stadens verksamheter.	0,061 GWh		171,1 GWh
	Analys Denna indikator följs upp på årsbasis men ökar troligtvis då staden kontinuerligt växer och vår nya teknik för vattenrening kräver mer energi. Verksamhetens genomförda energieffektiviserande åtgärder bedöms inte ha en stor inverkan på den absoluta energianvändningen för bolaget. Detta har troligtvis större relevans på relativ energianvändning.			
	  Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter			5 %
	Analys Denna indikator följs upp på årsbasis men ökar troligtvis då vår nya teknik för vattenrening kräver mer energi. Uppföljning av nyckeltal på månadsbasis kommer bli möjligt i och med arbetet med digitalisering/automatisering av energibokslut.			
Aktivitet				
 Implementera plan för solceller inom SVOA. Analys Solcellsplanen är implementerad.				
  Exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter AB, Mässfastigheter AB, SISAB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB, Stockholms Stads Parkerings AB och S:t Erik Markutveckling AB ska redovisa arbetet i enlighet med målen för elektrifiering				
 Framtagande av Klimat- och energistrategi				

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	68 %		100 %
	Analys Bolagets rapportering för perioden visar ett utfall om 68 procent. Dock finns osäkerhet i utfallet och metoden för att beräkna utfallet behöver ses över.		
  Plast till energiåtervinning			11 kg/inv och år

<p>Analys Plockanalys av mat- och restavfall utfördes i november 2022. Resultatet av den visar att cirka 32 kg plast per invånare och år går till förbränning via restavfallet. Sorteringsanläggningen i Högdalen som tas i drift i slutet av 2024 kommer att sortera ut plast innan avfallet lämnas till energiåtervinning. Innan den är i drift väntas målet inte uppnås eftersom plockanalyserna visar att plast fortsatt läggs i restavfallet.</p>			
	Minskning av CO2e till 2023		13 126 CO2e
<p>Analys Denna indikator ska visa utsläppsminskningar enligt utsläppsbetingen i Klimathandlingsplanen. Avfallssorteringssanläggningen RUS byggs för närvarande och ger ingen utsläppsminskning ännu. Under 2022 har den sista oljepannan bytts ut så 2023 kommer inga utsläpp därifrån</p>			
	Utgående avloppsvatten ska klara begränsningsvärden för kväve, fosfor och syreförbrukande ämnen enligt gällande tillstånd.	5	3
<p>Aktivitet</p>			
<p> Fasa ut fossila bränslen i enlighet med aktiviteter i SVOA:s plan för fossilbränslefri verksamhet</p>			
<p> Arbeta aktivt för fossilfri kolkälla till Bromma.</p>			
<p> Arbeta aktivt för fossilfri kolkälla till Henriksdal.</p>			
<p> Bevaka och följa fortsatt forskning om miljöeffekter av mikroplast på åkermark samt utvecklingen av slamhantering.</p>			
<p> Förbättra arbetet med att ange mängder i projekteringen vid ramavtalsbeställningar</p>			
<p>Analys Förstudier är genomförda, men arbetet med modellen startas under andra halvåret då en resurs finns på plats för att arbeta med frågan.</p>			
<p> Genomför "MEG-workshop" kring återbruk av byggavfall samt minskat spill</p>			
<p>Analys Mall för "MEG" framtagen och finns nu i projektstyrningshandboken inklusive bilagor. Aktiviteten får status försening då planen var att genomföra Workshop kring återbruk med mera till sista april, denna är nu planerad till efter semesterperioden.</p>			
<p> Genomföra regelbundna möten i slamsamrådsgruppen i Stockholms län och slamspridningssamråd med slamentreprenörer.</p>			
<p> Genomföra årliga kampanjer kring vad som inte ska tillföras avloppet.</p>			
<p>Analys Under våren har ett nytt monster i vår monsterfamilj lanserats, med syfte att informera om vad som inte ska tillföras avloppet. Efter våtservettmonstret och fettmonstret har en kampanj genomförts med tvättmonstret.</p>			
<p> Kartlägga miljöfarliga organiska ämnen i Hushållspillvatten.</p>			
<p> Kommunikationsinsatser om avfallssortering.</p>			
<p> Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall AB, Stockholms Hamn AB och Stockholm Exergi ansvara för stadens samlade koordinering för att genomföra uppförandet av nytt kraftvärmeverk samt tillse att relevanta ersättningsytor ordnas så som bad- och båtplats. En oberoende granskare ska tillsättas för att följa arbetet under</p>			

genomförandeprocessen, och rapportera till staden hur arbetet fortlöper ur miljö- och klimatsynpunkt med särskilt fokus på dricksvattenförsörjningen.
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Stadshus AB, Stockholm Vatten och Avfall och Stockholm Exergi utreda hur en storskalig samförbränning av slam och biobränsle kan komma igång och användas utan att det skadar den biologiska mångfalden Analys Aktiviteten befinner sig fortfarande i vänteläge då information saknas från SLK och SSAB kring hur denna aktivitet skall drivas.
 Samverka med förvaltningar och andra bolag inom staden för att ta fram gemensam klimat kalkyl för nybyggnationer.
 Steg 1: Fastställa verktyg för klimat kalkyler (inkl. systemgränser) för bolagets projekt.
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024.
 Ta fram modell för livscykelanalys för material i verksamheten. Analys Förstudier är genomförda, men arbetet med modellen startas under andra halvåret då en resurs finns på plats för att arbeta med frågan.
 Ta fram stöd för att ställa hållbarhetskrav i upphandling inom kategoriteamen.
 Utbilda och förankra förväntningar på användande av "Avfallsplan" från handlingsplan för cirkulärt byggande i bygg- och anläggningsprojekt
 Utreda hur bolagets tjänsteutlåtanden kan utvecklas så att miljö- och klimatperspektiv samt klimatanpassnings-åtgärder redovisas inför beslut i bolagsstyrelsen.

2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Vid Bornsjöegendomarna arbetar bolaget kontinuerligt och aktivt med att gynna biologisk mångfald. Det tillsammans med att skydda vattenkvaliteten i Bornsjön är en av grundpelarna för bolaget. Jordbruket som är kravmärkt bidrar starkt men även skogsstrategin kommer att ge en högre mångfald med omställning till högre andel lövträd. Bolaget anlägger också ekplanteringar för att ytterligare bidra till den biologiska mångfalden. Vid Bornsjön och runt Norsborgs vattenverk har bolaget blomsterängar för att främja pollinering och på Henriksdalsberget bikupor av samma anledning. På Norsborgs vattenverk räddades nyligen 13 fladdermöss där två av arterna är skyddade. För att fasanerna som huserar runt Norsborg ska trivas har en stor del växtlighet behållits.

Nedan redovisas analys för de aktiviteter och indikatorer som har avvikelse, i enlighet med Stadshus AB:s anvisningar. Övriga pågår enligt plan och då redovisas enbart status.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
 Verka för att den egna verksamheten bidrar till stärkt biologisk mångfald vid arbeten och återställande av mark.	 Främja biologisk mångfald vid genomförande av åtgärder i de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus i den mån det är förenligt med åtgärdens huvudsakliga syfte.
	 Implementera rutiner för att stärka den biologiska mångfalden på platsen i samband med bygg- och anläggningsprojekt.
	 Underhålla och förvalta vidtagna åtgärder för att bidra till biologisk mångfald (sandhögar för solitärbin, planterade buskar, ängsblommor mm).

2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Bolaget arbetar på bred front för att nå målet. För att minska utsläppen drivs bolagets renhållningsfordon på fossilbränslefria drivmedel och inom kort kommer stadens första helelektriska sopbil. Vidare erbjuds återvinnings- och återbrukstjänster i hela staden, med lokala återbruk, mobila lösningar och popp-lösningar, det i sig kan leda till att antal privattransporter till återvinningscentraler minskar.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
  Andel förnyelsebart drivmedel i personbilar och lastbilar.	94 %	94 %	94 %
Analys Ackumulerat utfall ligger något över målvärdet, vilket indikerar att årsmålet kommer att uppnås. Löpande uppföljning till respektive enhetschef och arbetsledare görs månadsvis liksom vissa punktinsatser. Värden för april finns inte tillgängliga förrän runt den 10 maj.			

2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Bolaget bedriver verksamhet enligt tillstånd och med största möjliga hänsyn till omgivningen. Bolaget är ansvarig för Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet inom staden. Samarbete med miljöförvaltningen som ansvarar för mål 14 Hav och marina resurser pågår fortsatt för att lyfta fram ytterligare insatser för att nå målen.

En uppdaterad rutin för byggvarubedömningen är framtagen och under perioden har implementering fortsatt. Syftet är att öka användningen av byggvarubedömningen på ett ändamålsenligt sätt i bolagets projektverksamhet. En bolagsgemensam vägledning för miljökrav i entreprenadens utförande (MEG) har tagits fram och implementering pågår i verksamheten.

Bolaget arbetar tillsammans med andra att synliggöra Östra Mälaren som dricksvattentäkt och förhoppningsvis på så sätt bidra till att minska utsläppen.

Monsterkampanjen "Tvättmonstret" är utrullad och syftar till att minska mängden kemikalier som blir en del av hushållens avloppsvatten och därmed riskerar att hamna i miljön.

Vidare planerar bolaget att källspåra silver i avloppsledningsnätet med målet att hantera källan.

Skogsstrategin och vår jordbruksverksamhet är framtagna för att säkra Bornsjön för dricksvattenförsörjning för framtiden. Vidare kontrollerar bolaget alla inköp av produkter så att inga inköp görs av något giftigt och arbetar ständigt med att fasa ut U- och R-ämnena.

Bolaget har tio projekt för LÅP (Lokala åtgärdsprogram) igång och har i år anlagt två nya LÅP-dammar som minskar mängden fosfor till Magelungen med 136 kg/år vilket är 7 procent av Magelungens förbättringsbehov samt minskat fosfortillförseln till Drevviken med 66 procent och kvävetillförseln med 31 procent. Nu kvarstår endast finplaneringen av dessa två dammar.

Nedan redovisas status och analys för de aktiviteter och indikatorer som har avvikelser, i enlighet med Stadshus AB:s anvisningar. Övriga pågår enligt plan.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
 <p>Arbeta med åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster för att uppnå god ekologisk och kemisk status och prioritera åtgärder som bidrar till stadsutveckling.</p>	<p>👉 Lämna över fem åtgärder från de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus till genomförande.</p> <p>Analys</p> <p>Bedömningen är för tillfället att tre åtgärder kommer att kunna lämnas över. Många av de åtgärdsförslag som redovisats i de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus har av olika skäl visat sig vara svårgenomförbara. Det kan handla om målkonflikter kring användningen av ytor eller teknisk genomförbarhet. Bolaget har en fått en uppmaning i samband med avstämningsärendet om att öka genomförandetakten av de lokala åtgärdsprogrammen. Många åtgärder har just nu blivit förgävesprojekt som inte kunnat gå vidare till genomförande. Det har flera orsaker såsom målkonflikter om marken, tekniska utmaningar och att åtgärder ligger inom kommunalt naturreservat.</p> <p>Åtgärder som görs för att undvika förgävesprojekt är bland annat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ett arbete för att tidigare kunna identifiera tekniska utmaningar med åtgärdsförslag • Dialog med reservatstillsynen om samtliga åtgärder som föreslås i skyddad natur • Dialog med andra delar av staden, som parkplanering och exploateringsprojekt, för att så tidigt som möjligt hitta målkonflikter.
 <p>Bidra med expertis inom sjörestaurering vid genomförandet av lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus.</p>	<p>▶ Bidra med expertis vid sjörestaurering på uppdrag av exploateringskontoret.</p>
 <p>Bistå stadsdelsnämnder, trafiknämnden och fastighetsägare som installerar drickvattensfontäner i hela staden, särskilt i de områden som pekats ut som riskområden för värmeeffekter.</p>	<p>✔ Stödja stadens verksamheter att tillgängliggöra dricksvatten.</p> <p>Analys</p> <p>Rutiner finns och är kommunicerade, utsedd kontaktperson finns som extra stöd vid frågor och inkomna servisanmälan för beställning tjänst märks för att en snabbare hantering.</p>

 <p>I samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling.</p>	<p>▶ Framtagande av stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling.</p>
 <p>Utreda gränssnitt mellan skyfallslösningar och dagvattenlösningar samt aktivt söka möjliga externa finansieringskällor.</p>	<p>▶ Tillsammans med trafikkontoret ta fram förslag på förvaltning av underjordiska skyfallsanläggningar.</p> <p>▶ Utökad dialog och samarbete med exploateringskontoret redan i tidiga skeden för att ha en god uppfattning om investeringsbehov för dagvatten- och skyfallslösningar samt alternativa finansieringsmöjligheter.</p>

Aktivitet

▶ Aktivitet för att beställa utvärdering av rötresten för innehåll av mikroplaster.

▶ Implementera stadens program och handlingsplaner för hållbarhet i inköpsarbetet.

 ▶ Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagandet och genomförandet av stadens lokala åtgärdsprogram för vatten.

▶ Samarbete med leverantörer för att öka hållbarheten i leverantörskedjan.

 ▶ Stockholm Vatten och Avfall AB ska ta fram en plan för att installera digitala vattenmätare hos bolagets kunder och i den egna verksamheten för att minimera mängden odebiterat vatten, förbättra ekonomistyrningen samt minska vattenanvändning.

 ▶ Stockholm Vatten och Avfall AB ska utreda hur de kan göra det enklare för stadens invånare att återvinna, det kan inkludera aspekter såsom fler mobila miljöstationer, utökade öppettider vid återvinningscentralerna samt hur insamling av trädgårdsavfall kan underlättas för person utan bil.

 ▶ Stockholm Vatten och Avfall AB ska, för att trygga stockholmarnas tillgång till ett friskt dricksvatten, utreda metoder och förslå åtgärder för att rena dricksvattnet från skadliga ämnen såsom läkemedelsrester, PFAS, tungmetaller och mikroplaster.

▶ Säkerställa att BVB används för alla bygg- och anläggningsprojekt samt renoveringar inom SVOA.

▶ Ta fram kommunikationskoncept för hållbar vattenanvändning

▶ Utveckling av befintlig yta för återvinning av schaktmassor i Älvsjö, samt mål att hitta ett ytterligare alternativ på norra sidan.

3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Bolagets arbete och utveckling av ekonomistyrning, inköp och affärsutveckling bidrar till målet. Det sker i ständig utveckling inte minst genom kategoristyrning för inköp respektive finansiering genom taxor, externa affärer etcetera.

Under perioden har implementeringen av bolagets kategoristyrning kommit än längre och tre kategorifamiljer – Bygg- och anläggningsentreprenader, Avfallsentreprenader samt Drift och underhåll är igångsatta.

Bolaget avvecklar gamla maskiner och inventarier på ett hållbart och ekonomiskt fördelaktigt sätt som exempelvis säljs vidare på andra-hands-marknaden eller skänks till behövande länder, till exempel diesellaggregat som skänktes till Ukraina.

Bolaget har fortsatt stora investeringsvolymerna. För att öka prognossäkerheten har bolaget startat ett kalkylprojekt i syfte få fram kvalitetssäkrade schablonkostnader som kan användas i kalkyler för kommande investeringsprojekt, genom att använda uppgifter från utförda projekt. Fokus inledningsvis är förnyelseplane- och exploateringsprojekt. Vidare ser bolaget över investeringsmodellen med stöd för projektledning.

3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Vi arbetar aktivt med att utveckla bolagets investeringsverksamhet, genomför ett flertal förbättringsåtgärder för att utveckla projektverksamheten inom bygg- och anläggning – detta leder till bättre strukturer och ordning och reda.

Nedan redovisas status och analys för de aktiviteter och indikatorer som har avvikelse, i enlighet med Stadshus AB:s anvisningar. Övriga pågår enligt plan.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Aktivitet
 Delta i arbetet med Digital Futures i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som staden står inför.	<p> Delta i projektet "Hur säkrar och kontrollerar vi kvaliteten på vår viktigaste naturtillgång: rent vatten?"</p> <p> Koppla upp utsatta flödesmätare i Blackeberg mot MindSphere.</p> <p>Analys</p> <p>Bolaget har pausat uppkoppling av dessa mätare och istället startat upp ett investeringsprojekt med mål att till början av nästa år koppla upp bolagets grannkommunmätare då detta bedöms som mer prioriterat.</p>
 Delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med KTH samt samverka med andra forskningsinstitutioner.	<p> Medverka i aktiviteter anordnade av KTH Vattencentrum</p>
 Ta fram och implementera en plan för att förbättra det ekonomiska resultatet i syfte att motverka behov av taxöknningar	<p> Ta fram en rapport över bolagets ekonomiska situation, i rådande läge och utblick, inklusive ökad visualisering.</p>

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
  Andel administrations- och indirekta kostnader	10,7 %		11 %
  Andel investeringsprojekt vars genomförandebeslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut Analys Inga genomförandebeslut har tagits under perioden.			90 %
  Avvikelse investeringsbudget, %	4,71 %	4 450 mnkr	4 250 mnkr
Analys Investeringsnivån för året prognostiseras högre än budget vilket motsvarar en avvikelse på 5 procent. Se kommentarer under den ekonomiska analysen. Upparbetat per 2023-04-30 uppgår till 1 175 miljoner kronor.			
  Resultat efter finansnetto(mnkr)	7	-199	-137
Analys Se kommentarer under den ekonomiska analysen.			

3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Stockholm Vatten och Avfall arbetar proaktivt för att ge fler stockholmare som står långt från arbetsmarknaden möjlighet till jobb. Bolaget gör detta genom en rad aktiviteter.

Dels har bolaget sedan tidigare arbetat fram stående årsplatser för Stockholmsjobb, öronmärkta arbetstillfällen som sänker trösklar och ger individer möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Under perioden har en sådan plats utannonserat som vakant. Satsningen ger individerna aktuell arbetslivserfarenhet, ökad kompetens och förhoppningsvis en god rekommendation inför nästkommande arbetsmöjlighet. En viss begränsning råder dock i bolagets kollektivavtal vilket innebär att bolaget idag inte har samma möjlighet som stadens förvaltningar att erbjuda tillfälliga anställningar. Under perioden har Yrkeskollektivets avtalsområde omförhandlats där möjligheten att erbjuda tillfälliga anställningar ökat. Bolaget fortsätter att driva detta som en aktuell utvecklingsfråga även för tjänstemannafacken.

Under perioden har bolaget tillsammans med branschorganisationen Svenskt Vatten och andra parter påbörjat ett arbete med att ta fram ett branschöverskridande traineeprogram. Programmet syftar till att accelerera kompetensen hos nyexaminerade ingenjörer genom att kandidaterna får tjänstgöra hos olika arbetsgivare inom branschen under traineeperioden. Satsningen gäller i nuläget för Stockholmsregionen men ambitionen är att vidareutveckla konceptet på nationell nivå. Samarbetet avser en långsiktig satsning.

Att ta emot ferieungdomar och praktikanter ser bolaget som en viktig del för att säkerställa kompetensförsörjningen på lång sikt. Stockholm Vatten och Avfalls ferieungdomar och praktikanter får enligt befintligt koncept god inblick i fler av bolagets verksamhetsområden och yrkesroller i syfte att stimulera till studieval inom bolagets kritiska kompetensområden. Under perioden har bolaget tillhandahållit 24 ferieplatser till staden inför sommarens tillsättning.

Nedan redovisas analys för de indikatorer som har avvikelse, i enlighet med Stadshus AB:s anvisningar. Övriga pågår enligt plan och då redovisas enbart status.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Bidra till aktivitetsinsatser, bland annat Stockholmsjobb, som sänker trösklar till jobb och underlättar inträde på arbetsmarknaden.	 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb.	1 st	0 st	
	Analys Bolaget har tillhandahållit en plats på vårt huvudkontor i receptionen. Tyvärr var bedömningen att det inte fanns någon kandidat som uppfyllde de krav som ställs för rollen.			
	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb.	24 st	25 st	25 st
	 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar.	1 st		10 st
	Analys Under perioden har bolaget tillhandahållit två nya platser för Stockholmsjobb. Den ena platsen tillsattes i en verksamhet som sedan tidigare har ett utarbetat koncept för mottagande. Den andra platsen kunde dock inte tillsättas då stadens jobbtorg inte kunde matcha någon lämplig kandidat till rollen. Bolaget planerar att tillhandahålla fler platser under året. Det finns dock en risk att bolaget inte uppnår årsmålet då bolagets kollektivavtal inte möjliggjort tillfälliga anställningar i samma utsträckning som för stadens förvaltningar. Under perioden har dock kollektivavtalen omförhandlats för bolagets yrkesmannagrupper vilket kan komma att underlätta mottagandet något under året. Omförhandling av tjänstemannafacken avtal påbörjas under året med förhoppning att öka möjligheten till mottagande ytterligare. Årsmålet kvarstår.			
	 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb.	1 st		10 st
	Analys Risk finns att bolaget inte uppnår målen då kollektivavtalet tills nu inte har tillåtit särskilda villkor när bolaget tillhandahållit plats för medarbetare med särskilda arbetsmarknadsåtgärder på samma sätt som Stockholms stads förvaltningar kan göra. Från och med 1 april 2023 träder det nya kollektivavtalet för yrkesarbetare i kraft. Då kommer bolaget att kunna erbjuda denna typ av tillfälliga anställningar på två år med särskilda villkor för arbetsmarknadsåtgärder. Förhoppningen är att även tjänstemän ska gå med på denna överenskommelse- diskussioner pågår.			
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi.	0 st	25 st	25 st	

3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

För att bidra till ett växande Stockholm utvecklas processer och organisation för exploateringsprojekt och bolaget deltar i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av infrastruktur. Bolaget arbetar för att VA- och avfallsfrågorna ska komma in i ett tidigt skede i stadens planering. Bolaget har tillsammans med exploateringskontoret tagit fram en arbetsprocess och rutiner för exploateringsprojekt på

allmän plats där ledningsarbeten ingår. Syftet är att förenkla och likrikta samarbetet mellan parterna men även att öka spårbarheten och effektivisera samarbetet.

3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Stockholm Vatten och Avfall arbetar aktivt med att utveckla ledarskapet genom att kontinuerligt tydliggöra och följa upp förväntningarna på samtliga ledare samt erbjuda relevanta utvecklingsinsatser. I bolagets ledarstrategi framgår det att ledarskapet ska präglas av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Ledarstrategins intentioner återkommer såväl i chefsintroduktion som i bolagets ledarprogram.

Bolaget arbetar kontinuerligt med personalpolicy som tar upp vikten av medarbetarnas delaktighet och inflytande på arbetsplatsen. Samtliga medarbetare och ledare introduceras till policyn och bolaget följer årligen (via medarbetarenkäten) upp hur väl medarbetare och ledare förhåller sig till policyn. Medarbetarenkäten har över tid påvisat att medarbetare upplever ledarskapet, arbetsuppgifterna och förutsättningarna i arbetet som mycket goda. Under perioden har bolaget erhållit resultatet från den senaste medarbetarundersökning, vilket visade på ett högt index (87) kopplat till ledarskapet. Bolagets personalpolicy tar vidare upp vikten av en arbetsmiljö där alla behandlas på samma respektfulla sätt, ges samma goda förutsättningar att ta ansvar samt utvecklas i arbetet. I den senaste medarbetarenkäten där dessa frågor undersöks genererade ett bra index (83), vilket påvisar att medarbetarnas upplevelser överensstämmer väl med bolagets målsättning på området.

Under perioden har bolaget infört en arbetsmiljövecka med målet att det ska vara ett årligt återkommande åtagande för att stärka bolagets kultur avseende arbetsmiljö. Under perioden har satsningen genomförts med goda resultat. En utvärdering av satsningen ska påbörjas för att vidareutveckla konceptet till nästa år.

Nedan redovisas analys för de indikatorer som har avvikelser, i enlighet med Stadshus AB:s anvisningar. Övriga pågår enligt plan och då redovisas enbart status.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhet sområdet	Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Verka för ett ledarskap präglat av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod.	 Aktivt Medskapandeindex	83		84
	Analys Bolaget lyckas 2023 behålla sitt redan höga resultat från medarbetarenkäten. Bolaget har över tid arbetat aktivt med enkätresultatet och har identifierat bolagsgemensamma utvecklingsfrågor där bolagsgemensam handlingsplan har tagits fram. Fokus har främst legat på att höja delindexet "Styrning" vilket också över tid gett goda resultat (från 76 till 79). Svarefrekvensen för 2023 var 90 procent.			
	  Sjukfrånvaro	3,4 %	3,5 %	3,5 %
  Sjukfrånvaro dag 1-14	1,5 %	1,8 %	1,8 %	

3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Bolaget har under perioden deltagit i stadens stadsövergripande krigsövning med gott resultat. Bolaget fortsätter att utveckla krisorganisationen och har bland annat förstärkt redundansen genom att tillsätta och utbilda fler krisledare.

På uppdrag från Stockholms stad har bolaget under perioden startat upp arbetet med att ta fram en krigsorganisation och krigsplan. Det initiala arbetet ses som ett första steg för att sedan kontinuerligt arbeta frågan.

Bolaget har under perioden arbetat vidare med att minimera risken för olika typer av cyberattacker. Det pågår testning av ny teknik och utfallet kommer att analyseras innan beslut tas om vidare genomförande.

I arbetet med att säkerställa att stadens upphandlade aktörer inte bidrar till brottslighet ställer bolaget krav vid upphandlingstillfället på att personer i ledande ställning hos anbudsgivarna inte varit dömda för viss typ av allvarlig brottslighet, såsom exempelvis miljöbrott, skattebrott, korruption, bedrägeri eller annan typ av organiserad brottslighet. Vidare kontrolleras samtliga leverantörer vid minst ett tillfälle per år avseende vissa typer av skattebrott och andra oegentligheter. För avtal som är verksamhetskritiska för bolagets verksamhet eller avtal inom branscher där det finns kännedom om oegentligheter genomförs mer omfattande avtalsförvaltning där vi regelbundet träffar leverantörerna.

Arbetsrättsliga kontraktsvillkor ställs i samtliga upphandlingar där bedömningen är att det är behövligt. Som exempel ställs krav på minimilön, semester och arbetstid i bolagets entreprenadkontrakt både inom bygg- och anläggningsområdet samt inom avfallsområdet.

Nedan redovisas analys för de aktiviteter och indikatorer som har avvikelse, i enlighet med Stadshus AB:s anvisningar. Övriga pågår enligt plan och då redovisas enbart status.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
 Andel elektroniska inköp.	66 %		75 %
<p>Analys I Stockholm Vatten AB är nyttjandegraden 74 procent. I Stockholm Avfall AB är nyttjandegraden 35 procent.</p> <p>Den låga andelen i Avfallsbolaget beror till stor del på att man arbetar med periodiska fakturor för avtal med stora värden. Bolaget ser över detta och siktar på att få inköpsordrar i mycket större utsträckning</p>			
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts.			94 %
Aktivitet			
<p> Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för frestida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan.</p>			
<p> Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning.</p>			

 	Stockholm Vatten och Avfall AB ska utreda möjligheterna att på sikt återta delar av sophämtningen i egen regi.
---	--

3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Bolaget anser att detta mål kommer uppnås genom att bolaget har ett systematiskt arbete som genomsyrar varje projekt och verksamhetsområde och föregås av noggranna riskanalyser samt åtgärdsplaner för att hålla arbete i offentliga miljöer trygga.

Indikator	Periodens utfall	Prognos helår	Årsmål
  Praktisk uthållig produktionskapacitet i m ³ /h.			21 000
  Rent och hälsosamt dricksvatten enligt SLVFS 2001:30, § 7. (Uppfyllda gränsvärden)	3	3	3
Aktivitet			
  Socialnämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB beställa en analys av mängden droger som finns i Stockholms avloppsvatten.			
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden samla relevanta aktörer för att förhindra nedskräpning vid återvinningsstationerna.			

3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Bolaget deltar under året i olika internationella konferenser och bygger upp nätverk för ökat samarbete i Sverige och internationellt.